ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΙ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1889 — ΕΤΟΣ ΣΤ'.—ΑΡΙΘ. 43.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ . . Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἑλλὰς καὶ Γαλλία.

Ἡ Φάραγξ τῆς Σαμαριᾶς, (τέλ.) ὑπὸ Β. Ψιλάκη.

Ἡ Ἀληθινὴ εὐτυχία, (παράδοσις), ὑπὸ Γεωργίου Ἀδραχτᾶ.

Φρεκῶδες συμβὰν ἐν τῇ πόλει Ν. (Ρωσικὴ φιλολογία), ἐκ τῶν τοῦ Δοβατοέφσκη. Διήγημα. Μετάφρασις Α. Γ. Κωνσταντινίδου.

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀφοβούργου, ποίημα Σχιλλέρου. Ἐμμετρος μετάφρασις Ν. Σπαθῆ.

Σύγχρονος Ἑλληνικὴ φιλολογία Δ. Παράσχου. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπὸ Léon Feer. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Αἱ Δοκιμασίαι τῆς Ραϊσᾶς, μυθιστορία Henry Gréville, ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ (συνέχεια).

Τὸ ποίημα τῆς Βορειογερμανικῆς, μετὰ ἐμμέτρου παραφράσεως, ὑπὸ Ν. Σπαθῆ.

Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια—Ἐξωτερικὰ—Φιλολογία—Ἀρχαιολογία—Καλλιτεχνία.

Ἰδιαίτερα γράμματα.

Νέα Βιβλία.

ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΑ

Ἡ *Ἑβδομὰς* δημοσιεύουσα τὸ εἰς τὴν Γαλλίαν ποίημα τοῦ συνεργάτου αὐτῆς κ. Ἀχιλλέως Παράσχου, συνώδευσεν αὐτὸ δι' ὀλίγων μὲν, ἀλλὰ μεστῶν ἀναμφιρρήστου ἀληθείας λόγων. Προέταξε τοὺς δύο πρώτους στίχους τοῦ ποιητοῦ:

Πρὶν στόμα μπόρεσε νὰ πῇ, πῶς μεσ' ἀπ' τὴν καρδιά μας,
Πῶς ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια μας, θὰ βγῇς ἐσὺ Γαλλία;

καὶ εἶπεν ὅτι «πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία θὰ τοὺς ἐπαναλάβῃ ἀνακουφιζομένη ἐκ βάρους, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ τὴν ἐπίεζε, διότι μᾶς ἠδίκουν, μᾶς παρεξήγουν καὶ ἔπρεπεν εὔγλωττος φωνὴ ἀντιπροσωπεύουσα τοῦ ἔθνους ὅλου τὰς ἰδέας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ν' ἀκουσθῇ τέλος πάντων διαμαρτυρομένη!»

Ἤδη Γάλλος κριτικός[1], τοὺς γάμους τοῦ διαδόχου μετὰ Γερμανίδος πριγκιπίσσης ἐκλέξας ὡς κατάλληλον εὐκαιρίαν, ἀναλύει τὴν θερμὴν ἐκείνην ὑπὲρ τῆς Γαλλίας ἐκδήλωσιν καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν *Ἑβδομάδα*, ἐρωτᾷ:

«Μὴ ἡ ἀνακούφισις ἐκείνη ἦτο βραχυχρόνιος; μὴ τὸ βάρος ἠσθάνθησαν ἐκ νέου αἱ Ἑλληνικαὶ καρδίαι; μὴ ἀνεφάνησαν καὶ αὖθις αἱ πρὸς στιγμὴν διασκεδασθεῖσαι ἀδημονίαι; μὴ αἱ ἐπισκέψεις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν γερμανῶν πριγκίπων;

Ἐν τῇ ἐπισημοτέρᾳ θέσει τοῦ φύλλου ἡμῶν ἀναλαμβάνομεν νὰ δώσωμεν τὴν ζητουμένην ἀπόκρισιν, διότι δὲν εἶνε ἁπλῆ ἀτομικὴ ἀπορία ἡ τοῦ Γάλλου κριτικοῦ, ἀλλὰ ὁλοκλήρου τῆς Γαλλίας ἴσως, ἀπορία ὅμως ἀδικοῦσα, ὅπως καὶ ἡ προγενεστέρα παραγνώρισις τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν ἡ προκαλέσασα τὴν εὔγλωττον τοῦ ποιητοῦ διαμαρτυρίαν. Καλῶς δ' ἔπραξεν ἀποτεινόμενος πρὸς ἡμᾶς ὁ ἐρωτῶν· εἴμεθα οἱ μόνοι ἴσως, οἵτινες ἀποκρινόμενοι δὲν θὰ σκεφθῶμεν τί συμφέρει νὰ εἴπωμεν, ἀλλὰ μόνον τί αἰσθανόμεθα. Τὸ ζήτημα ἀνάγεται οὐχὶ εἰς τὰ πολιτικὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἀλλ' εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων της.

Ἄλλοι συνάδελφοι θὰ ἐσκέπτοντο πολὺ πρὶν εἴπωσι δύο λέξεις· Ἐὰν μὲν ὑποστηρίζουσι τὸ κυβερνῶν κόμμα, ἡ φωνή των ἴσως θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς ἠμιεπίσημος δήλωσις καὶ θὰ ἐσχολιάζετο ἐν ἡμέραις τόσῳ χαλεπαῖς, φόβος δὲ θὰ κατελάμβανεν τοὺς φιλοπάτριδας ἐφημεριδογράφους μὴ ἡ ἀλήθεια λεγομένη βλάψῃ τὰ σχέδια τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν των· ἐὰν τοὐναντίον... θὰ ἐπαρουσιάζοντο ἀντιπολιτευόμενοι οὐ μόνον τὴν κυβέρνησιν ἀλλὰ καὶ τὴν τριπλῆν συμμαχίαν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν οἱ πολιτικοὶ θὰ ἀπήντων διπλωματικῶς· ἡμεῖς ὅμως θέτομεν ἁπλῶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ λέγομεν:

Οὐχί· οὐδὲν τῶν τελευταίων συμβάντων, οὐδ' ἄλλο οἷον δήποτε θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ μεταβάλῃ κατ' ἐλάχιστον τὰ πρὸς τὴν Γαλλίαν ἑλληνικὰ αἰσθήματα. Διότι μᾶς ἐτίμησε διὰ μιᾶς φιλικῆς ἐπισκέψεως ὁ ἐχθρός της, διότι ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἐθαύμασε τὸν Παρθενῶνα, διότι πρὸ πάντων ὁ μέλλων βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐνυμφεύθη, —ὅπως καὶ ὁ μέλλων δοὺξ τοῦ Σαξ-Μαϊνιγγεν—μίαν τῶν ἀδελφῶν του, ἐκ τούτων συνάγουσιν οἱ Γάλλοι ὅτι χαλαροῦνται τῆς ἀγάπης οἱ ἀδιάρρηκτοι δεσμοί, ὡχριᾷ ἡ εὐγνωμοσύνη, ναρκοῦνται καὶ ἀποκοιμίζονται οἱ ἐσαεὶ ἐγρηγοροῦντες πόθοι ἡμῶν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας των ἐν τε τῷ ἐνεστῶτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι;

Καὶ εὑρίσκουσι ταῦτα ἱκανὰ νὰ ἐκριζώσωσιν αἰσθήματα φυτευθέντα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν συμφορῶν μας ἀπὸ πατρὸς μεταδιδόμενα εἰς υἱὸν καὶ ὡς ἱερὰ παρακαταθήκη φυλασσόμενα ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς ἕλληνος;

Ἂν εἴμεθα τόσον ἰσχυροὶ καὶ ἀκέραιοι ὅσον οἱ ἰδιαίτεροι ἡμῶν πόθοι, ἂν ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος ἦτο συντετελεσμένη καὶ οὐδεμία πληγὴ ἔχαινεν ἐπὶ τοῦ τετραυματισμένου αὐτῆς στήθους ἐπιβάλλουσα τοῖς Ἕλλησι σκέψεις παρομοίας ἐκείνων, αἵτινες ἀνοίγουσι τὰς ἀγκάλας τῆς Δημοκρατικῆς Γαλλίας πρὸς τὸν ἀπολυταρχικώτερον τῶν αὐτοκρατόρων, ἀδιάφορον ἂν εἶνε οὗτος φίλος ἢ ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος, τότε θὰ ἐφράσομεν τὰ ὦτα εἰς πᾶσαν ἄλλην φωνὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνον πρὸς τὴν Γαλλίαν ἔχοντες ἐστραμμένους, διὰ μυρίων στομάτων θὰ ἐπανελαμβάνομεν καθ' ἑκάστην: Ἀγαπῶμεν τὴν Γαλλίαν καὶ οὐδὲν ἄλλο θελομεν· ἀκούσωμεν! Ἀλλ' οἱ πάσχοντες ἐκζητοῦσι τὴν θεραπείαν των παρὰ παντὸς ἰατροῦ καὶ ἡ ἐλπὶς δὲν ὁμιλεῖ μόνον τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

Ἰδέτε ἐν τούτοις ἀφοσίωσιν· ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν ἣν θὰ ἐζήλευε καὶ ὁ ἐραστὴς τῆς πιστοτέρας ἐρωμένης: Διέρχονται ὅμιλοι αὐτοκρατόρων καὶ πριγκίπων ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, τοὺς θαυμάζομεν, τοὺς σεβόμεθα· ἀλλὰ πρὸ τοῦ ἀρειμανίου Γουλιέλμου, ἐνῷ ὁ νοῦς ὑπολογίζει τίς οἶδε ποίας ὠφελείας, ἐν ᾧ τὸ στόμα ζητωκραυγάζει τὸν τυπικὸν χαιρετισμόν, ἡ καρδία προσπαθεῖ νὰ μαντεύσῃ τὸ μέλλον του, ὅπερ θὰ συνδέεται μὲ τὴν τύχην τῆς Γαλλίας, καὶ ἂν τὸν ἴδῃ νικητήν... ριγεῖ ἐκ πόνου δι' αὐτήν!

Πονεῖ ὡς νὰ ἐφοβεῖτο ἴδιον κίνδυνον.

Ἀλλὰ καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς παρεῖχεν εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γαλλίας ἀπέναντι μεγάλων εὐεργεσιῶν τὰ μεγαλείτερα δείγματα τῆς ἀγάπης, πάλιν δὲν θὰ ἐθεώρει ἑαυτὸν ἔνοχον· οὐδὲν βάρος θὰ ἠσθάνετο πιέζον τὰ στήθη του. Οἱ λαοί, ὅπως καὶ τὰ ἄτομα, δικαιοῦνται νὰ συνάπτωσι νέα συμβόλαια εὐγνωμοσύνης πρὸς πάντα εὐεργέτην αὐτῶν· ἀλλὰ ταῦτα οὐδ' ἀκυροῦσι οὐδὲ μειοῦσι κατ' ἐλάχιστον τὰ προγεγενημένα.

Ἀτυχῶς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀσθενεῖς, ἀστυχῶς καὶ διὰ τὴν Γαλλίαν αὐτὴν τὴν φίλην καὶ προστάτιδα τῶν ἀσθενῶν οὐδὲν συνήψαμεν τοιοῦτον συμβόλαιον. Παρὰ τὸ ἀμάραντον καὶ εὐθαλὲς δένδρον τῆς πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνης οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐφυτεύθη δενδρύλλιον.

Ὅσα εἶπεν ἡ Ἑλλὰς δι' ἑνὸς στόματος —τοῦ ποιητοῦ της—ἐπαναλαμβάνομεν καὶ σήμερον καὶ αὔριον καὶ πάντοτε.

Οἱ Γάλλοι εἶνε οἱ εὐεργέται καὶ ἀδελφοὶ ἡμῶν· εὐεργέτας ἴσως ἀποκτήσωμεν καὶ ἄλλους ἐκ τύχης πολιτικῆς.

Ἀδελφοὶ ὅμως ἀποκτῶνται οὕτως;

Οὐχί!

Ἀλλὰ διατί λοιπὸν ἀφοῦ τὰ εἴπομεν, ἀφοῦ τὰ γνωρίζωσιν ὅλα ταῦτα κάλλιον ἡμῶν οἱ Γάλλοι, ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐρωτῶσι περὶ τῶν αἰσθημάτων, τῆς εὐγνωμοσύνης, τῆς ἀγάπης ἡμῶν;

Ἀγνοοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἀπαράμιλλοι ἐπὶ λεπτότητι ἱπποτικῇ, ἀγνοοῦσιν ὅτι ἐρωτήσεις ὑπεμφαίνουσαι ἀμφιβολίας καὶ δυσπιστίας εἶνε ἱκαναὶ νὰ ψυχράνωσι τὰ ἀδελφικὰ αἰσθήματα — ὄχι μὲν πολὺ — ἀλλὰ πάντως πλειότερον μυρίων αὐτοκρατορικῶν ἐπισκέψεων;

---

[1] Ἴδε σελ. 7.

Η ΦΑΡΑΓΞ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ

(Τέλος)

Ὅτε τέλος διὰ τοῦ πόρου εἰσήλθομεν εἰς τὴν φαράγγωδη χαράδραν, δὲν διηυθύμει κατ' ἀρχὰς τὴν ὁδὸν χαλεπῶς. Ὅσῳ φοβερὸς καὶ ἂν ὑπερκρέμαντο ἡμῶν οἱ ὀρεινοὶ ὄγκοι, ὅσῳ καὶ ἂν ἐστενοῦτο ἡ τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ ζώνη, ἡ ὁποία κατὰ πόδας εἰς τὰ ὕψη ῥῆγμα ἀπηύγαζεν, ὅσῳ καὶ ἂν τὸ ἐν τῷ βάθει λυκόφως καὶ αἱ ἐκ τοῦ ὕδατος ὡς κόνις ῥανίδες ἦσαν ἀχληραὶ καὶ ἀτερπῆ, οὐδὲν ἧττον ὑπερίσχυσεν ἡ ἐκ τῆς ἀγρίας καλλονῆς, ἡ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ μεγάλου ἐντύπωσις. Ὁπου μικρὸν μόνον μέρος γῆς ἐφαίνετο, ἐπ' αὐτοῦ ὑψοῦντο προαιώνιοι κέδραι καὶ πίτυες μετὰ κορμῶν γηραιῶν. Τερπνὴ δὲ χλοερότης ἀνέθρωσκεν ἀπὸ τῶν ὀρεινῶν τοιχωμάτων καὶ ἄγνωστα ἄνθη ἐλικνίζον τὰς κυανᾶς καὶ λευκὰς αὐτῶν κάλυκας. Κατὰ διαλείμματα πυκνὰ ἐχώρουν ἐκτεινόμενοι εἰς μακρὰς σειρὰς καὶ αἰμασσιὰς θάμνοι καὶ λόχμαι καὶ περιπλοκάδες πολύχρωμοι, ὡς ποικιλώτατα καὶ κομψότατα ἐρτάσιμα ἐλικοειδῆ κοσμήματα. Ἀγριαι δὲ σταφυλαί, ἀνεμόναι, τὰ ἄγρια, εἶτα βρύα ἐκ τῆς ὑγρότητος ἀποστίλβοντα, μένανα ἐπὶ τῶν πετρωδῶν ὄγκων κισσοῦ στρώματα, εἶτα πάλιν φλαγώδεις ῥοδοδάφναι διεδέχοντο ἀλλεπάλληλα. Μόλις δὲ διηρχόμεθα σωρηγόν τινα καὶ ἀμαυρὰν βραχῶδη διατομὴν καὶ τὸ βάραθρον ηὐρύνετο κατά τι, παραυτὰ δὲ διεγείρε πάλιν γοητευτικὴ καὶ ἀνθηρὰ ἐκ τοῖς σπλάγχνοις πῶν ὀρέων ἀγριότης. Τοῦτο ὑπερέβαινε πολὺ τὴν ὡραιότητα τῶν ἐν Συρακούσαις Λατομιῶν.

Ἀλλ' ἰδοὺ αἴφνης ἡ ὁδὸς ἠφανίζετο, ὡσεὶ εἶχε παρασύρει ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν αὐτὴν ὁ σφοδρὸς καὶ ὁρμητικὸς ῥοῦς ὑδάτων. Ἐπὶ τὰ πόδας ὑπ' ἐμοῦ τὸν εἶδον τὰ ὕδατα ἀφρίζοντα, οὐδὲν δ' ὑπελείπετο ἢ νὰ ἐρριπτεύσωμεν καὶ διὰ τῶν χειρῶν πάντες νὰ διανοίξωμεν δὶς τῶν ὑδάτων δίοδον, διὰ λίθων καὶ κλάδων τὸ χῶμα καὶ τὰς πέτρας σύροντες καὶ κατακυλινδοῦντες, μέχρις οὗ οἱ ἵπποι δυνηθῶσι νὰ κατέλθωσι καὶ βαίνοντες ἐπὶ τῆς τοιαύτης ὁδοῦ νὰ διαπεραιωθῶσιν.

Ἡ ἐργασία αὕτη προεκάλεσε τοὺς πρώτους ἱδρῶτας σταλαγμοὺς μετ' οὐ πολὺ ἐν μέλλοντι οὐτοι πυκνότερον καὶ περικλύσωσι τὰ μέτωπα. Οὐδέποτε καθ' ἅπαντα τὸν βίον μου διήνυσα οὔτω πλήρη ταλαιπωριῶν ὁδὸν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐτῆς τῆς κορυφῆς τοῦ γηραιοῦ κρατῆρος τοῦ Πὶκ τῆς Τενερίφης. Ἀνὰ πᾶσαν βῆμάτων ἑκατοντάδα προσωχθίζομεν κατ' ἐπαγάλληψιν εἰς νέον πρόσκομμα. Ὅτε μὲν πτῶσις χώματος κατασείουσα διέσπα πᾶν τὸ συντελεσθέν, ὅπου δ' ἐδυθιζόμεθα εἰς τὸν πηλὸν καὶ τὴν ἰλύν, ὅτε δὲ ἡ ἐξόγκωσις τῶν ὑδάτων ἐπλημμύρει οὕτως ἐν τῷ στενῷ στενωματι, ὥστε συμπαρέσυρε τοὺς ἵππους, ὅτε δὲ πάλιν ἐκρότει καὶ ἐφαίνετο τὸ ἀναβρύζον ρεῦμα ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τῶν βραχωδῶν τοιχωμάτων οὕτως, ὥστε ἡ ὅρασις ἡμῶν καὶ ἀκοὴ ἔπαυον ἐνεργοῦσαι καὶ μετὰ κόπου ἐδυνάμεθα, ἐνῷ ἐβρόντων καὶ ἐπάφλαζον τὰ ὕδατα, νὰ παρῴμεν μεταξὺ τῶν περιπεφυκότων τελείων καὶ κορμῶν δένδρων. Οἱ ὑετοὶ τοῦ ὄρους, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ ἑξαετοῦς ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ ἐλάγοντο, οὐδὲν ἐφείσθησαν οὐδὲ τῆς Κρήτης καὶ ἡ ῥιζα αὐτῶν τῶν ὑδάτων φορᾷ καταπίπτειν ἀπὸ τῶν ῥρέων.

Τὰ πρόβατα ἐν τούτοις ἐβαίνον πάντοτε ἐπὶ τὰ γείρα, πάντοτε ἐπιφοβώτερον. Πρὸ τοσούτου δεινοῦ ἀνεβόησα: «Πύλαι τοῦ Ταρτάρου, οὐδέποτε τέλος θέλετε τελειώσῃ!» Διότι ἔπρεπε νὰ ἀποσκευάσωμεν πάλιν τοὺς ἵππους, νὰ διανοίξωμεν ὁδὸν δεύτερον κόπῳ, νὰ διαβῶμεν τὸν ποταμὸν μασσιγοῦντες ἀδιαλείπτως τοὺς ἵππους ἢ τρέμοντας αὐτοὺς νὰ στηρίζωμεν καὶ κρατῶμεν. Τοῦτο ἐν τέλει ἀπέβαινε ὑπερένθρωπον σκέλος ἐν τῷ σκοτεινῷ τῶν ἀπορρώγων διαδρόμῳ ἐν μέσῳ τῶν ἐκκωφαντικῶν ἀντηχήσεων καὶ καταπτώσεων τῶν ὑδάτων. Οἱ δύο Ἀφακῆπαι, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχὰς ἐβοήθησαν ἡμᾶς, ἐγένοντο ἄφαντοι μετὰ καμπύλη τινα, ἐπὶ τούτῳ δ' ἐγὼ μᾶλλον ηὐχαριστήθην, διότι ἠλπίζον ὅτι οὗτοι ἤθελον πέμψῃ βοήθειαν εἰς ἡμᾶς, ἐν ἑνὶ τοῖς φοβεροῖς ἐκείνοις στενώμασιν ἠθέλομεν διαπελῆ τὴν νύκτα ἐμπεπηγμένοι. Τότε ἀπέβη εἰς ἡμᾶς ἀληθὴς ὁ Ἀλῆς θησαυρὸς καὶ ἀνεγνώρισα ἤδη, ὅτι ἡ ἄζεστος καὶ ἰδιότροπος φύσις μου προήρχετο μᾶλλον ἐξ ἠλιθιότητος ἢ ἐκ κακῆς διαθέσεως. Ἤδη ἀφυπνίσθησαν πᾶσαι αἱ ἐν αὐτῷ ὑπολαθάνουσαι φυσικαὶ ἰδιότητες, διότι προῆλθετε ὡς ἵππος, ἀπέσπα βράχους καὶ ἐκύλιον αὐτοὺς ἐκεῖθεν πρὸς τὸ ἕτερον μέρος καὶ ἐξεύρισκεν ἐν τάχει ὁ,τι ἦν ἀναγκαῖον.

Ὧδε διήγομεν ἐργαζόμενοι πολυμόχθως καὶ ἀπελπιστικῶς. Τέλος περὶ τὴν ἑσπέραν, ἀφοῦ ἐπὶ πενταῳρον ἀπεκάμομεν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ τοῦ βαραθρώδους στενώματος, διεξήλθομεν καὶ εἴδομεν πρὸ ἡμῶν ἐν ἀναλαμπῇ χρυσίζουσης ἑσπέρας τὴν Ἁγίαν Ρουμελήν. Οἱ ἐγχώριοι τότε προσῆλθον καὶ διεῤῥώτων ἡμᾶς ἐκπεπληγμένοι, πῶς ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐπιχειρήσωμεν μεθ' ἵππων τὴν κατάβασιν καὶ διέλευσιν, οἱ δὸ δὲ Σφακιῶται εἶχον διηγηθῆ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ στενωχωρίᾳ καὶ ἀθλιότητι καπέλπον ἡμᾶς. Ἡμεθα ἐν βαρβαρῷδει καταστάσει καὶ κατεξασμένοι οἱ δὲ ἵπποι εἶχον πληγὰς καὶ μώλωπας, ἄλλως ὅμως οὐδεμία κυρίως βλάβη εἰς ἡμᾶς ἐπεγένετο.

Ὅπως ἀποφύγωμεν τὴν περιέργειαν αὐτῶν καὶ τὴν συφδιαλέξεις, διήλθομεν ἐσπευσμένως κατὰ μῆκος τὸ χωρίον, ὅσῳ καὶ ἂν ἐπαγωγὸν καὶ θελκτικὸν ἐκεῖ αὐτὸ ἐξετλοῦτο καὶ βεβυθισμένον ἐν νεφέλαις χλοεραῖς καὶ διαπνεόμενον ἐκ τῆς τῶν λειμονίων καὶ πορτοκαλεῶν ἀρωμῆς. Αἱ μεγαλοπρεπέστατοι κυπάρισσοι καὶ αἱ πλατυφυλλόστατοι συκαὶ εὑρίσκοντο καθ' ὁδόν, ἀφιππεύσαμεν δὲ παρὰ κηπίῳ τινί, τὸ ὁποῖον εὐθὺς ὁπισθεν εἰς ὕψος τι ἔκειτο ἐν χώρῳ καταφανεῖ, ἐνῷ δὲ ἐκρεμίσθησαν ἐκ τοῦ χωρίου ἄρτος, ὀπῶραι καὶ οἶνος, κατεκείμην ἐγὼ ὡς συνετριμμένος καθ' ἅπαντα τὰ μέλη.

Μετ' ἐκτενῆ ὁδὸν μόχθους καὶ κίνδυνος ἐπέρχεται ἄλλως ἡ ἥδιστη τῶν ἀνέσεων καὶ ἀναπαυλῶν, καὶ δύναμαι εἰς πάντα. Πνευματικῶς καὶ διὰ τῆς γραφίδος ἐργαζόμενον, νὰ συμβουλεύω τὸ μέσον τοῦτο, ἂν καὶ κατ' ἀρχὰς δύναται νὰ ἦνε τραχύ. Οὐχὶ ἐν πράγματι τῇ τοῦ ἔαρος ἀμῷ περιηγήσει, ὅταν οἱ παλαιοὶ διαλογισμοὶ δὲν ὑποχωρήσωσιν, ἀλλ' ἐάν τις καθ' ἑκάστην ἐν ἀγνώστοις χώραις ἀναγκάζεται νὰ περιμένῃ περὶ ἵππων καὶ σκευῶν περὶ ὁδοῦ κακοφωνίας, περὶ ἀκολουθιῶν καὶ καταλύσεως τοῦ πρώτου ἀπεκδύεται ὅλως τῆς προτέρας ἀσχολίας καὶ δράσεως καὶ τὸ πνεῦμα ἀληθῶς ἀναπαύεται καὶ πάλιν ἐνισχύεται, ἐνῷ αὐτὸν ἀσυνήθεις μόχθοι ἐπαλλάττουσι. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ περιστάσει ἦσαν οὗτοι ὑπερβαλλόντως ἐπαισθητοί, ἐξοῦ καὶ ὑποειδηλθέμοι ἀνιαρὰ τις δυσθυμία. Ἡ φιλτάτη μου σύζυγος ἐκθίστο μεταξὺ τῶν μόκεων, οἵοι κατὰ τὴν ἑσπερινὴν δρόσον ἐν ἀνθοῦσι ἐπὶ τῆς Σουαβικῆς λεωφόρου κόπῳ ἐνῷ ἐγὼ κατάκειμαι ἐνταῦθα διόθροος καὶ ἐλεεινῶς κατασυντετριμμένος ἐπὶ ξένης καὶ ἀγρίας χώρας καὶ ἐθεώμην ἔνθεν μὲν βάραθρον ὀγυρὸ ἐμποιοῦν, ἐτέρωθεν δὲ τὴν εὐρεῖαν τῆς Ἀφρικῆς θάλασσαν. Πόσῳ μακρὰν ἐκεῖνος πόσῳ μακρὰν ὀπισθεν πασῶν τῶν νήσων καὶ ἀκτῶν καὶ χώρων ἡ ἀγαπητή μου τοῦ ἔτι μόχθος ἀπρόσιτος μέχρις αὐτῆς! Ὦ! ἡ ἀκατάπαυστος φύσις ἐπιθυμία ἡ βασανιστικὴ πρὸς πάντα νέα καὶ μὴ παραμένον πεπερασμένα, καὶ ἐὰν μέν τις ἐπιτύχῃ καὶ κατορθώσῃ τοῦτο, τότε εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ στιγμιαία τις μόνον ἐλλαμψις καὶ διάσεισις, ἀλλὰ παροδικῶς, καὶ πάλιν ἐπακολουθεῖ ἐργασία καὶ ἀνησυχία καὶ καθ' ἑκάστην παραιτήσεις καὶ πόθοι, ἑκάστην δ' ὑψηλὴν ἀπλάσιον ἀνάγκη νὰ συνδυζῶμεν πρὸς μωλωπὰς καὶ πληγάς. Οὕτως ὀζοῦται ἐκφεύγοντα τὰ ἔτη καὶ πρὶν ἢ τις καταστῇ ἔμπειρος, ἐπέρχεται ἡ πολιότης τῶν τριχῶν.

Ἐν τούτῳ ὅμως τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ οἶνος, τὸ λυσιμέριμνον ποτόν, καὶ κατέρρεον ὡς ὕδωρ. Ἐγὼ δὲ τότε διελογιζόμην, αἱ Κρητοτόῤῥοι ἐν τούτοις εἶνε ἐν παντὶ τῷ ἡμισφαιρίῳ οἱ συνετώτατοι τῶν ἀνθρώπων, διότι τὸ εὐγενὲς καὶ θεῖον δῶρον τοῦ οἴνου ἐπιτρέπουσι νὰ καταῤῥοφῶσι. Οἱ δρόβοζοι αὐτῶν ἀναπληροῦσι τοῦτο διὰ τοῦ καφφὲ καὶ τῆς καπνοσιριγγοκαπνοσιριγγακαπνοσιριγγίας τούτους. Ἐν σοβαρῷ καὶ ἠρέμῳ τῷ πρόσωπῳ ὠκα τῶν χωρίων καὶ κώμων ἐν Σύριᾳ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου νὰ μὴ ἀπαντῶσι τοῖς κατὰ γένος καὶ φρόνημα τουρκικοῖς ὁμοφύλοις ὡς πρὸς τὴν διαίτας, πῶς ἐκεῖ ἐκαθήνετο ἐν ὀλίγῳ μὲν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λογισμῷ, ἀλλ' ἐν μεγαλοπρεπεστάτῃ συναισθήσει αὐταρεσκείας καὶ πόσον εὐγενὲς καὶ ἀξιοπρεπὲς εἶνε τὸ ἄλλους λαοὺς νὰ ἐξυπακούωσι καὶ διατάττωσιν ὑπὲρ αὐτῶν νὰ ἐργάζωνται. Ἐπὶ τοιοῦτον ἐκτενοῦς τούτου τῆς Πουρκίας ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ἐν δυσὶν ἡπείροις τόσῳ ὡραίας καὶ εὐφόρους χώρας κατέχει πόσῳ ἐν αὐταῖς ὀλίγον ἀγαθὸν καὶ μέγα παράγεται! Ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀποβαίνει ἐνταῦθα ὁ βίος δυσπυχέστερος καὶ μονοτονώτερος, εἰ δὲ καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι ἔμποροι κατόπιθεν φέροντες ἀνάγκας τὴν ἀθλιότητα μόστιγα, ἐν τούτοις παρατηρεῖται καθ' ἕκαστον ἔτος κατάπτωσις καὶ βαθυτέρα κατρλίσθησις εἰς ἀδυναμίαν καὶ ἀδράνειαν καὶ ἐλεεινότητα. Οὐχί, χιλάκις οὐχί, σκεφθεῖς ἀνεπήδησα, πρόσφιλης ἀνάγκη καὶ πόνε — μία ὥρα τοῦ ἀνησύχου ἐργατικοῦ ἡμῶν βίου εἶνε πολλῷ πλείονος ἀξία ἢ ὁ καθ' ὅλους τοὺς μῆνας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι διαῤῥέουσιν ἐν πλήρει μονοτονίᾳ καὶ σιγῇ αὐταρεσκείᾳ.

Τὴν νύκτα κατελύσαμεν ἡμίσειαν περίπου ὥραν μακρὰν τῆς θαλάσσης, παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς ὁποίας ἵστανται δύο καλύβαι, μαγαζεῖα καλούμεναι, ἀπὸ τῶν ὁποίων προμηθεύονται οἱ ἀκτοπλοοῦντες, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ φορτόνουσι ξυλείαν ἐκ κέδρων, τὰ ὀλίγα αὐτῶν χρειώδη. Τὸ κατάλυμα ἦτο ἱκανῶς ἐλεεινόν, ἀλλ' ἠπειγόμην ἐξ ἀληθοῦς πόθου νὰ μείνω μόνος παντελῶς καὶ νὰ μὴ κάθημαι καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἐν οἰναποθήκῃ τινὶ μέχρι βαθείας νυκτός. Μετὰ τὸ δεῖπνον προσείλκυεν ἔτι τὸ λαμπρότατον τῆς σελήνης φῶς εἰς τὸ ὕπαιθρον καὶ κατεκλίθην περικαλυφθεὶς παρὰ τὸν αἰγιαλόν. Ἡ ὠχρὰ χώρα ἦτο ἀνεκφράστως ἔρημος. Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐπέπλεον σκιαγραφούμεναι δύο νῆσαι, ἡ μεγάλη καὶ ἡ μικρὰ Γαῦδος, στρεφόμενος δὲ πρὸς τὰ ὀπισθεν ἔβλεπον κλυδωνιζόμενον ἐκεῖθεν τὸ ἐξ ὁμίχλης κεκαλυμμένον ὑψηλὸν ὄρος καὶ ἀπτόμενον διὰ τῶν κολοσσιαίων αὐτοῦ βραχιόνων τῆς θαλάσσης. Ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ ἠκούετο πᾶς ψόφος τῆς θαλάσσης, ὁ ὁποῖος διέκοπτεν ἐβαρεῖ μέτρῳ τὸν ἀδιάπαυστον ροῦν καὶ τὴν πλήμμυραν τοῦ ἐκ τῆς φάραγγος ποταμοῦ τοῦ τοσαῦτα πράγματα εἰς ἡμᾶς παρασχόντος. Ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης ἠκμαζέ ποτε ἡ Τάῤῥα, τὸ πλούσιον τῆς Ἐλύῤῥου πρὸς μωλωπὰς καὶ πληγάς. Οὕτως ὀζοῦται ἐκφεύγοντα τὰ ἔτη καὶ πρὶν ἢ τις καταστῇ ἔμπειρος, ἐπέρχεται ἡ πολιότης τῶν τριχῶν.

Ἐν τούτῳ ὅμως τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ οἶνος, τὸ λυσιμέριμνον ποτόν, καὶ κατέρρεον ὡς ὕδωρ. Ἐγὼ δὲ τότε διελογιζόμην, αἱ Κρητοτόῤῥοι ἐν τούτοις εἶνε ἐν παντὶ τῷ ἡμισφαιρίῳ οἱ συνετώτατοι τῶν ἀνθρώπων, διότι τὸ εὐγενὲς καὶ θεῖον δῶρον τοῦ οἴνου ἐπιτρέπουσι νὰ καταῤῥοφῶσι. Οἱ δρόβοζοι αὐτῶν ἀναπληροῦσι τοῦτο διὰ τοῦ καφφὲ καὶ τῆς καπνοσιριγγοκαπνοσιριγγακαπνοσιριγγίας τούτους. Ἐν σοβαρῷ καὶ ἠρέμῳ τῷ προσώπῳ ὠκα τῶν χωρίων καὶ κώμων ἐν Σύριᾳ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου νὰ μὴ ἀπαντῶσι τοῖς κατὰ γένος καὶ φρόνημα τουρκικοῖς ὁμοφύλοις ὡς πρὸς τὴν διαίτας, πῶς ἐκεῖ ἐκαθήνετο ἐν ὀλίγῳ μὲν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λογισμῷ, ἀλλ' ἐν μεγαλοπρεπεστάτῃ συναισθήσει αὐταρεσκείας καὶ πόσον εὐγενὲς καὶ ἀξιοπρεπὲς εἶνε τὸ ἄλλους λαοὺς νὰ ἐξυπακούωσι καὶ διατάττωσιν ὑπὲρ αὐτῶν νὰ ἐργάζωνται. Ἐπὶ τοιοῦτον ἐκτενοῦς τούτου τῆς Πουρκίας ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ἐν δυσὶν ἠπείροις τόσῳ ὡραίας καὶ εὐφόρους χώρας κατέχει πόσῳ ἐν αὐταῖς ὀλίγον ἀγαθὸν καὶ μέγα παράγεται! Ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀποβαίνει ἐνταῦθα ὁ βίος δυσπυχέστερος καὶ μονοτονώτερος, εἰ δὲ καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι ἔμποροι κατόπιθεν φέροντες ἀνάγκας τὴν ἀθλιότητα μόστιγα, ἐν τούτοις παρατηρεῖται καθ' ἕκαστον ἔτος κατάπτωσις καὶ βαθυτέρα κατρλίσθησις

παράδοσις, τὴν ὁποίαν οὗτος διῆλθε μετ' ἐγχωρίου τινὸς νύμφης. Ὁ νεανικῶς ὡραῖος τοῦ φωτὸς θεός, τοῦ ὁποίου τὴν λαμπρότητα ἐνταῦθα ἡ αἰωνόβιος ἀλπεινὴ χιὼν καὶ ἡ τῆς θαλάσσης λάμψις ἀντικατοπτρίζον, ἔπαιξεν ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ κρυσταλλίνου ρεύματος μετὰ τῆς ἀνθούσης ἐν χλοερότητι γήινης τέρψεως.

Β. Ψιλλακης

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

(Παράδοσις)

Ἐκεῖ ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ χωριὸ κάτω ἀπὸ δυὸ μικρὰ πλατανάκια εἶν' ἕνα αὐλάκι μὲ κρύο καὶ δροσερὸ νερό, ποῦ ὁποιος καὶ ἂν περάσῃ, ἢ πηγαίνει στὸ χωριό, ἢ φεύγει, θὰ γονατίσῃ ἐμπρός του, θὰ παραμερίσῃ τὰ χορταράκια, ποῦ τὸ σκεπάζουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὅπως σκεπάζουν καμμιὰ φορὰ τὰ μέτωπα τῶν κορεατσιῶν τὰ μαλλάκια τους, θὰ σκύψῃ θαρρεῖς γιὰ νὰ το φιλήσῃ, καὶ ἀφ' οὗ δροσίσῃ τὰ χείλη του, θὰ πίῃ ὡς ποῦ νὰ σβύσῃ τὴ δίψα του καὶ ἀκόμα περισσότερο.

Εἶνε ραχοῦλα μικρὴ ὁ τόπος, ποῦ τρέχει, τρέχει μὲ τραγουδάκια· βράχια ἀπὸ πανω ποῦ κατεβαίνει ὅλο ἀφρὸ καὶ παρακάτω πράσινα χορταράκια τὸ καταπίνουν.

Φυσάει τ' ἀγέρι ὅλο εὐωδίαις, ἡ θάλασσα φαίνεται μ' ὅλο τῆς τὸ μεγαλεῖο στὰ γαλάζια νυμένη καὶ κάπου κάπου μικρὸ νησάκι φαίνεται σὰν φυτρωμένο μέσ' ἀπ' τὴ θάλασσα ἢ σὰν παιδάκι θυμωμένο καὶ χωρισμένο ἀπ' τὴ μαμά του τὴν πράσινη γῆ. Τὸ ἀγκαλιάζει ἡ θάλασσα γύρω τριγύρω καὶ τὸ φιλεῖ μὲ πόθο, μὲ ἀγάπη· κάθε του πέτρα τότε, ποῦ τὴν φιλεῖ μὲ τάσπρα κυματάκια της, τῆς στέλνει πίσω χίλια φιλιὰ μὲ χίλιοις βρυσόλαις, ποῦ γίνονται ἀπ' τὰ ἴδια της τάσπρα κυματάκια. Μιὰ φουσκόνει, μιὰ χαμηλόνει, τώρα σειέται, τώρα λυγιέται ὡς νὰ θέλῃ νὰ παίξῃ μὲ τὰ νησάκια· νὰ τα ξεγελάσῃ· νὰ τα πάρῃ μακριὰ καὶ ὁ ἀφρός της, ποῦ τα περικυκλώνει, θαρρεῖς πῶς εἶνε ἄσπρο φρλάκι ποῦ βάνουν τὰ κορίτσια στὸν τρυφερὸ λαιμο τους.

Πάνω ἀπ' τὴ θάλασσα φαίνεται ἕνα μαῦρο συννεφάκι. Τί νὰ εἶνε; Τὸ συννεφάκι πλησιάζει. Κύτταξε, κύτταξε, δὲν εἶνε σύννεφο· εἶνε χελιδονάκια. Καλῶς τα τὰ καϋμένα, τ' ἀγαπημένα μας πουλιά! Ἐλᾶτε γρήγορα, ἐλᾶτε, χελιδονάκια μου, ἔξη μῆνες σᾶς καρτερεῖ τὸ δροσερὸ αὐλακάκι νὰ σᾶς ποτίσῃ ἀπὸ τὸ κρύο του νερό, νὰ σᾶς δώσῃ ἀπὸ τὸ χῶμά του ποῦ τὸ ποτίζει ἕνα χειμῶνα τώρα γιὰ νὰ κτίσετε τῆς φωλίτσαις σας. Ἐλᾶτε, νὰ καὶ τὰ πλατανάκια, ἰδέτε πῶς ἁπλώνουν τὰ κλαδάκια τους γιὰ νὰ καθήσετε νὰ ξεκουρασθῆτε.

*

Ἐν ἀεράκι φύσηξε στὴν ὥρα καὶ φέρνει ἀπὸ μακριὰ μιὰ μελῳδία ἀγγελική. Ἡ μελῳδία ὅλο ἕνα πλησιάζει. Τί νάνε; Μὴν εἶνε ἄγγελος; Ὄχι· εἶνε μιὰ νέα τυφλὴ ποῦ ἔρχεται σιγά, τὸν δρόμο δρόμο, μὴν τύχῃ καὶ παραστρατίσῃ καὶ χαθῇ, καὶ τραγουδάει μὲ ἀνασταναγμοὺς γιὰ τὴν εὐτυχία, ὅπου ζητεῖ παντοῦ νὰ εὕρῃ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κατορθώσῃ ποτέ, γιατὶ δὲν ἔχει ματάκια νὰ τὴν ἰδῇ. Μὰ τραγουδάει τόσον καλά, τόσον γλυκά! «Δέκα ἑφτὰ χρονάκια, λέγει στὸ τραγοῦδί της, ζῇ κάτω ἀπὸ τὸν Ἥλιο, χωρὶς νὰ ἰδῇ τὸ φῶς του! Αἴ, δεκαέφτὰ χρονάκια ἐρωτᾷ ταὶς πέτραις καὶ τὰ χορταράκια, ποῦ πατοῦν τὰ τρυφερά της πόδια, νὰ τῆς εἰποῦν ποῦ εἶνε ἡ εὐτυχία, καὶ ὅλα τῆς λέγουν μὲ καϋμὸ πῶς ἐδῶ κάτω εἰς τὴ γῆ, λίγη, πολὺ ὀλίγη εἶνε ἡ εὐτυχία. Ἀπηλπισμένη ἐρώτησε, λέγει, τὰ ἀηδονάκια, ποῦ τὰ ἤκουσε νὰ παίζουν μέσα στὰ κλαδιά, ποῦ εἶνε αὐτὴ ἡ λίγη εὐτυχία. Τὴν ἤκουσαν τάχα ἐκεῖνα καὶ ἀφ' οὗ ἐγλυκοφιλήθηκαν, εἶπε τὸ ἕνα εἰς τὸ ταῖρί του: «Ὅσῳ εὑρίσκεσαι, ἀγάπη μου, κοντά, ἐδῶ εἶνε ἡ εὐτυχία!»

*

Δέτε τὴν πῶς περπατεῖ, πῶς ὅπου κι' ἂν περάσῃ χύνει τοῦ μόσχου τὴν μυρωδιά!

Τὰ χελιδονάκια σὰν τὴν εἶδαν, εἴτε ἀπὸ ζῆλεια γιὰ τὰ κάλλη της, εἴτε ἀπὸ φόβο, ἐπέταξαν καὶ ἀνέθησαν ἐπάνω εἰς τὰ πλατανάκια, σταθήκανε λίγο, ἐκύτταξαν κάτω καὶ ἔφυγαν.

Κάθεται ἡ νέα στὸ πλάι τοῦ αὐλακιοῦ καὶ δροσίζει τάσπρά της χέρια, τὰ κόκκινα χείλη, καὶ ἀρχίζει νέο τραγοῦδι πολὺ καλλίτερο, πολὺ γλυκώτερο.

Μὰ στὴν ὥρα, ποῦ ἐτραγουδοῦσε τὴν πλειὸ γλυκύτερη λέξι, ἀκούει ἀπὸ μακρὰ μιὰν ἄλλη φωνὴ νὰ τραγουδῇ. Τί φωνὴ ἦταν ἐκείνη! Μὴν εἶνε ἄγγελος; Ὄχι· εἶνε ἕνας νέος τυφλός, ποῦ ἔρχεται σιγά, τὸν δρόμο δρόμο, μὴν τύχῃ καὶ παραστρατίσῃ καὶ χαθῇ καὶ τραγουδάει γιὰ τὸν ἔρωτα αὐτός, ποῦ τὸν ζητᾷ καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς σκοτεινοὺς του δρόμους.

Κυττάξτε τὸν πῶς κλίνει πλάγια τὸ εὐγενικό του κεφάλι καὶ τραγουδάει μὲ τὸ χέρι στὴν καρδιά, σὰν νὰ τὴν ἔχουν πληγωμένη χίλιαις ἀγάπαις, αὐτός, ποῦ δὲν ἐγνώρισε ἀκόμα ἀγάπη, γιατὶ δὲν ἔχει ματάκια, οὔτε τὸν Ἥλιο νὰ ἰδῇ, οὔτε τὰ πουλάκια, ποῦ τραγουδοῦν καὶ παίζουν ταῖρι μὲ ταῖρι, γιατὶ δὲν ἔχει ματάκια νὰ ἰδῇ καὶ αὐτὸς τὸ ταῖρί του καὶ νὰ το ἀγαπήσῃ, μήτε τὴν μοῦρά του νὰ ἰδῇ, ὁποῦ τὸν φέρνει εἰς τὸ μέρος ποῦ κάθεται ἡ τυφλὴ νέα καὶ ἀκούει τὸ παθητικό του τραγοῦδι καὶ κρατεῖ τὴν ἀναπνοή της νὰ μὴ χάσῃ λέξι.

Κανείς, κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τον καταλάβῃ, ὅπως αὐτή. Στὰ λόγια του βρίσκει τὴν ἐρημιά της, εὑρίσκει παρηγοριὰ στὸ τραγοῦδί του τὸ γλυκό. Τὸν συμπαθάει, τὸν λυπᾶται, τὸν ἀγαπᾷ.

Ἀλήθεια, ἔχει ὀλίγη εὐτυχία στὸν κόσμο!

Θυμᾶται τοὺς λόγους, ὅπου τὸ ἀηδονάκι εἶπε εἰς τὸ ταῖρί του: «Ὅσῳ εὑρίσκεσαι, ἀγάπη μου, κοντά, ἐδῶ εἶν' ἡ εὐτυχία!»

Μὰ ἂν περάσῃ ὁ τυφλὸς νέος ἀπ' ἐμπρός της καὶ φύγῃ μακριὰ χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον; . . .

«Τί εἶν' τὸ τραγοῦδι τ' ἀηδονιοῦ, ἀ-

γάπη σὰν δὲν ἔχῃ; Τί εἶν' τ' ἀεράκι, ποῦ φυσᾷ, δροσιὰ καὶ εὐωδίαις σὰν δὲν φέρνῃ; Τί εἶνε τῆς γῆς τὰ χώματα, ποῦ δὲν σκεπάζει χλόη; Τὰ πετραδάκια τὰ ὤμορφα τί εἶνε, ἂν δὲν παίζῃ ἀνάμεσά τους μουρμουριστὰ ταύλάκι; Καὶ τί εἶν' ταύλάκι ποῦ στὸ πλάϊ του χαρούμενα πουλάκια δὲν παίζουν, δὲν φιλιοῦνται; Τί εἶν' ὁ νέος π' ἀγαπᾷ, ἡ νέα ἂν του λείπῃ; Καὶ τί εἶν' ἡ νέα π' ἀγαπᾷ, ὁ νέος ἂν της λείπῃ;»

Αὐτὰ γεμίζουν στὴ στιγμὴ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴ τῆς τυφλῆς, καὶ ἅμα ἐκεῖνος ἐπλησίασεν εἰς τὸ μέρος της, ἐσηκώθηκε μὲ λαχτάρα, ἄνοιξε τὴν ἀγκάλη της πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἤρχετο ἡ φωνή, καὶ ἐτραγούδησε μὲ φωνὴ ποῦ δὲν ἀκούστηκε ποτέ, μήτε θ' ἀκουστῇ καμμιὰ φορὰ μήτε στὸν κόσμο, μήτε στὸν οὐρανό, τόσον γλυκιὰ καὶ καρδιακιὰ γιὰ νὰ του κόψῃ καὶ δρόμον καὶ τραγοῦδι.

«Ἀκούω φωνή, ψιθυρίζει ὁ τυφλὸς νέος. Τί νάνε; Γιατὶ μοῦ πηγαίνει ἴσια μέσα στὴν καρδιά; Ἄλλη φορὰ δὲν την ἄκουσα καὶ ὅμως δὲν εἶνε ξένη φωνὴ αὐτή. Ἄχ θὰ εἶνε τῆς ἀγάπης ἡ φωνή. Μὰ δὲ βλέπω.....»

Ἀνοίγει τότε καὶ αὐτὸς μὲ καρδιοχτύπι τὴν ἀγκάλη καὶ πηγαίνει ἐμπροστά.

Ἐκεῖ εἶδε τότε τ' αὐλάκι καὶ εἶδαν τὰ χορταράκια καὶ εἶδε ὁ ἥλιος κι' ὁ οὐρανὸς πρᾶγμα ποῦ δὲν το εἶδαν ποτέ. Πέτραις νὰ ἦταν θὰ ἐρραγίζετο ἡ καρδιά τους· ὁ ἕνας τυφλὸς εὑρέθηκε εἰς τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου.

«Ἐσὺ εἶσαι ἡ εὐτυχία!» εἶπε ἐκεῖνη μὲ μαργαριταρένια δάκρυα εἰς τὰ τυφλὰ ματάκια της ἀπὸ τὴ χαρὰ καὶ ἐκρεμάσθηκε ἀπὸ τὸ λαιμό του.

Τὴν φιλεῖ ἐκεῖνος γλυκά, τὸν φιλεῖ ἐκείνη γλυκώτερα. Ἀλλὰ διατὶ τρέμουν καὶ οἱ δυό; Ἔχει δύναμι Θεοῦ καὶ χάρι τὸ φιλί; Ἔχει δύναμι νὰ γιατρεύῃ τοὺς τυφλούς; Ἀμὲ γιατὶ τότε! στὸ πρῶτο ἐκεῖνο φίλημα ἀνοῖξαν τὰ μάτια τους;! Καὶ εἶδεν ὁ νέος τὴν εὐμορφιὰ τῆς νέας, καὶ εἶδε ἡ νέα τὴν εὐμορφιὰ τοῦ νέου, καὶ εἶδαν καὶ οἱ δύο τὴν εὐμορφιὰ τῆς γῆς. Τὸ αὐλάκι ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ τραγουδιστά, τὰ πουλάκια ἐκελαϊδοῦσαν, ὁ ἥλιος ἔλαμπε.

Κάθεται ἐκεῖνος στὰ χορταράκια τὰ πράσινα καὶ δροσερά.

Κάθεται καὶ αὐτὴ ἀπάνω εἰς τὸ γόνατό του καὶ ἀγκαλιάζει τὸν λαιμόν του μὲ τὰ τρυφερά της χεράκια.

— Μ' ἀγαπᾷς; τὴν ἐρωτᾷ ἐκεῖνος.

— Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ! Ἐσύ;

— Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ! τῆς ἀπαντάει ἐκεῖνος.

Καὶ ἀλλάζουν φιλιὰ γλυκώτερα ἀπὸ τὸ τραγοῦδί των.

Ἕνα πουλάκι, ποῦ ἦτο ἐκεῖ κοντὰ σ' ἕνα κλαδί, ἀπὸ τὴ ζήλεια του φεύγει καὶ πάει νὰ ὀρῇ κι' αὐτὸ τὸ ταῖρί του νὰ φιληθοῦν.

Τὰ φύλλα, ποῦ εἶνε ἀπάνω στὰ δέντρα, φιλιοῦνται ἀναμεταξύ τους.

Καὶ τὸ αὐλάκι, φιλάει κ' ἐκεῖνο γλυκὰ γλυκὰ ὅλα τὰ πετράδια, ποῦ ἔχει στὴν ἀγκαλιά του.

Κι' ἐκεῖ, ὅπου ἦταν σφιχτὰ ἀγκαλιασμένοι στὰ πράσινα χορτάρια, στὸ πλάϊ τοῦ αὐλακιοῦ, κατέβη ἕνα σύννεφο μεγάλο διψασμένο, μὲ στόμα ἀθεώρατο διὰ νὰ πιῇ νερό.

Γυρίζει τότε ἡ νέα καὶ ρωτάει τὸ σύννεφο;

— Ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ εὐτυχία;

Γυρίζει καὶ ὁ νέος καὶ λέγει καὶ αὐτός:

— Αἴ, σύννεφο, ἐδῶ δὲν εἶν' ἡ εὐτυχία;

Ἐγέλασε τὸ σύννεφο καὶ εἶπε:

— Ὄχι! Ἐδῶ εἶνε πολὺ λίγη εὐτυχία! Ἐκεῖ εἶνε ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία. Ἐλᾶτε!

Καὶ τοὺς ἐπῆρε ἀγκαλιασμένους εἰς τὸν οὐρανόν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΦΡΙΚΩΔΕΣ ΣΥΜΒΑΝ ΕΝ ΤΗ ΠΟΛΕΙ Ν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΜΑΤΣΕΦΣΚΗ

(Διήγημα)

Διὰ τοῦ θετικωτέρου τρόπου τολμῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, κύριοί μου, ὅτι τὸ θλιβερὸν συμβὰν, ὅπερ θέλω νὰ γνωρίσω εἰς τὸν κόσμον, συνετελέσθη οὐχὶ ἐν ἐποχῇ τοῦ τσάρου Γαροχη, ἀλλ' εἰς πολὺ μεταγενέστερα ἔτη, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τοῦτο θὰ ἦτο ἀναχρονισμὸς καὶ θὰ εἶχε διὰ τοὺς συγχρόνους μου τόσον μηδαμινὴν σημασίαν, ὅσον, ἐπὶ παραδείγματι, θὰ εἶχε διὰ τὸν Κῦρον τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν, ἐφευρεθέν, ὡς γνωστόν, πολὺ ἀργότερα. Ὁ συγχρονισμὸς εἶνε μέγα πρᾶγμα, καὶ δι' αὐτὸ ἄρχομαι τῆς περιγραφῆς γεγονότος συντελεσθέντος ἂν ὄχι χθὲς οὔτε μάλιστα τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ὄχι ὅμως καὶ τότε, ὅταν εἰς τὴν πόλιν Ν. οὔτ' ἐστρωμένοι δρόμοι ὑπῆρχον, οὔτε κρινολίνα, οὔτε δεσποινίδες Μισοσκουτελάκαι, οὔτε Διοικητὴς Χωρισσυμπάθειος. Ὅλα ταῦτα ὑπῆρξαν πραγματικὰ εἰς τὴν πόλιν Ν. καὶ ἠμπορῶ νὰ σᾶς κάμω ὅ,τι ὅρκον θέλετε. Τοιουτοτρόπως ἀφίνων κατὰ μέρος πᾶσαν ἀμφιβολίαν λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ ἐξακολουθήσω τὸ τόσον τεχνικῶς ἀρξάμενον διήγημά μου.

Εἰς χωρίον τι ἀρκούντως μέγα, καὶ ἀποτελοῦν μέρος τῆς πόλεως Ν., προάστειον οἷον τὸ Μπελβιού, σχετικῶς πρὸς τοὺς Παρισίους, παρά τινι μικρᾷ γεφύρᾳ συνδεούσῃ τὰς ὄχθας βαθείας αὔλακος, ἵστατο γυνή τις. Παρ' αὐτὴν ἵστατο ἀκόμη καὶ μία ἄλλη γυνή. Ὥστε ἵσταντο ἐν ὅλῳ δύο γυναῖκες.

Ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἵστατο πρὸς τ' ἀριστερά, ἦτο ὑψηλοτέρα τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἡ ὁποία ἵστατο δεξιώτερον, καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη ἡ ἱσταμένη πρὸς τὰ δεξιὰ ἦτο χαμηλοτέρα ἐκείνης, ἡ ὁποία ἦτο πρὸς τὰ ἀριστερά. Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεννοήσεως καὶ χάριν καλλιεπείας, ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι τὰ μοῦτρα κἀὶ τῶν δύο γυναικῶν ἦσαν κόκκινα, κατακόκκινα. Ὅσον ἐγώ, τόσον καὶ ὁ Ἀλέξιος Θεοφυλάκτοβιτς Πήσεμσκης, ἀγαπῶμεν νὰ ἐκφραζώμεθα εὐκρινῶς, σαφῶς καὶ ὡρισμένως, περὶ πολλοῦ ποιούμεθα τὰς λεπτομερείας καὶ δὲν σκοτίζομεν τὸν ἀναγνώστην μὲ σκοτεινὰ καὶ αἰνιγματώδη ζητήματα. Καθ' ἡμᾶς, εἶπες «γυνή»; πρέπει νὰ εἴπῃς καὶ ποία γυνὴ εἶνε, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ ἀναγνώστης μὲ ποίαν γυναῖκα θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ. Ἀλλὰ παρεσύρθην. Ἐξακολουθῶ.

— Ὁ διάβολος μᾶς τὸν ἔφερε τὸν μαγκουριασμένο. Λένε πῶς εἶνε καθ' αὐτὸ διάβολος, εἶπε ἡ μία γυνὴ (ἡ ἱσταμένη πρὸς τ' ἀριστερὰ) θλιβερῶς στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρός.

— Καὶ ποῦ εἶδες ἀκόμη!.. Τέτοιος στρίγλος, φαφλατᾶς, ποῦ δὲν ἐμετανοήθηκεν!..

— Εἶδές τον ἐκεῖ καλέ!... ἀκόμη δὲν ἐπροφθασε νἄρθῃ κ' ἐξεκούμπισε πέντε κιόλας!...

— Καθ' αὐτὸ ἀντίχριστος, κυρὰ Δαμιάναινα, μᾶς ἐγεννήθη!... λογάριασε, πῶς ὅλους τοὺς πυροσβέσταις τοὺς ἐξεκούμπισε!..

— Καλὰ τὸν λὲς ἀντίχριστο. Ὅλη νύχτα εἶνε στὸ πόδι, κανένα δὲν ἀφίνει νὰ ἡσυχάσῃ. Νὰ μὴ τὸν κολλᾷ ὕπνος τὸ βροκόλακα!.. Πιστεύεις πῶς ὁ Δαμιανὸς ὁ δικός μου δὲν ἀδειάζει νὰ πλαγιάσῃ, ποτὲ σκοπὸς ἀπάνω 'ς ἐκείνη τὴν ἀναθεματισμένη τὴ σκοπιὰ ὅλη νύκτα, ποτὲ νὰ σεριανίζῃ τὰ ἄλογα, ποτὲ νὰ καθαρίζῃ τὰ ἐργαλεῖα ἐκεῖνα, ποῦ ἔχουν γιὰ τὴ φωτιά!

— Καὶ μὲ ποιὸ δικαίωμα, θέ μου συχώρεσέ μου, ἔχτισε 'κείνη δα τὴν σκοπιά;.... Ἤμαρτον, θεέ μου, δὲν πάει στὸ....

— Μὰ τὴν ἀλήθεια. Λένε πῶς μιὰ τρίχα δὲν πέφτει ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς τὴ θέλησι τοῦ θεοῦ. Ἔτσι καὶ σὰν πιάσῃ φωτιά, κάμε μακάρι καὶ ὡς τὸν οὐρανὸ ἀψηλὴ σκοπιὰ ἂν θέλῃς....

— Καὶ κόπιασε τότες νὰ τὴ σβύσῃς, νὰ δοῦμε ἂν 'πορῇς....

— Δὲ βαρυέσαι. Γιατί, ὁ θεὸς τὸ θέλει. Κ' ἐγέρωσεν ὁ βροκόλακας τὸν κόσμο μ' ἕνα σωρὸ κουβάδες, ἀγκύστρια καὶ γάντζους....

— Ἀντίχριστος, μ' ἕνα λόγο, ἀντίχριστος ποῦ νἄμπῃ μέσα του!.. Καὶ λένε δά, πῶς τῆς νύχταις ἀνεβαίνει στὴ σκοπιὰ καὶ βλέπει τάχα τὴν πυρκαϊά. Οὐλοι οἱ πυροσβέσταις ὅλη νύχτα εἶνε 'ς τὰ πόδι, τὰ χαμούρια ἀπὸ τ' ἄλογα δὲν τὰ 'βγάζουν, καὶ 'ς ἐκεινοῦ τ' ἀμάξι πάντα εἶνε ζεμμένα τὰ ἄλογα καὶ στέκονται ἕτοιμα....

— Πάει γυρεύοντας γιὰ τὸ κακό, ὁ βροκόλακας.... ὅμως πρέπει νὰ πηγαίνω, Ἀρέφιεβνα, νὰ μὴ μοῦ χυθῇ ἡ σοῦπα....

— Κ' ἐγὼ θὰ φύγω.... Ἐπῆγε ἡ Ἀνιούτικα ν' ἀρμέξῃ τὴν ἀγελάδα, καὶ νὰ μὴ κάμῃ στῆς πλάκες ἀπάνω τίποτε τὸ παιδί....

— Ἔχε γειά, Ἀρέφιεβνα!...

— Ἔχε γειά, Δαμιάναινα.

*

Αἱ γυναῖκες ποτὲ δὲν λέγουν ψεύματα. Τῷ ὄντι, τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς συνδιαλέξεως τῆς Ἀρέφιεβνας μετὰ τῆς Δαμιάναινας, ἐπὶ τῆς πολίχνης Ν. ἐνέσκηψεν ἐν ἔδει ἀπείλητικοῦ νέφους, ὁ νεοδιορισθεὶς διοικητὴς Ἰβὰν

Ἀθανάσιεβιτς Χωρισσυμπάθειος. Καὶ ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες πάντοτε σχεδὸν λέγουν ψεύματα, συμβουλεύω τὸν ἀναγνώστην νὰ μὴ δώσῃ πολλὴν-πολλὴν σημασίαν καὶ ἀπεριόριστον πίστιν εἰς τὰς κακογλωσσίας τῆς Ἀρέφιεβνας καὶ Δαμιάναινας, διότι ὁ Ἰβὰν Ἀθανάσιεβιτς Χωρισσυμπάθειος, μ' ὅλον τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκφοβίζον ἐπίθετόν του, διόλου δὲν ἦτο τόσον ἄγριον θηρίον, ὅπως παρίστων αὐτὸν αἱ κακόγλωσσαι ἐκεῖναι γυναῖκες κατὰ τὴν φιλικὴν συνδιάλεξίν των παρὰ τὴν μικρὰν γέφυραν τὴν συνδέουσαν τὰς ὄχθας τῆς βαθείας αὔλακος.

Ἀρχίζω ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν μύτην, ὅπως καὶ κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα καὶ κυρίως: εἰς τὰς πλήρεις ποιήσεως σκανδιναυϊκὰς παραδόσεις εὑρίσκομεν σύγκρισιν τῶν ὀφθαλμῶν πρὸς τὸν καθρέπτην, ἐν οἷς ἀνανακλῶνται αἱ ἰδιότητες τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἡ δὲ μύτη, ὡς γνωστόν, εἰς μεμακρυσμένην μάλιστα ἐποχήν, ἀπεικόνισε πάντοτε κατά τε τὸν ὄγκον καὶ τὴν χροιὰν αὐτῆς τὰς ἠθικὰς κλίσεις τοῦ ἀνθρώπου ὡς πολίτου.

Πρὸς τιμὴν τοῦ διοικητοῦ τῆς πολίχνης Ν. δέον νὰ εἴπωμεν, ὅτι οἱ ὀφθαλμοί του καίτοι δὲν ἀνέδιδον οὐράνιον πῦρ, ἀλλ' οὐχ ἧττον, ἐξέφραζον τὴν εἰς τὴν θέσιν του προσήκουσαν ἀξιοπρέπειαν καὶ κλίσεις ἀγαθάς· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν μύτην, αὕτη κατά τε τὸ σχῆμα, τὸν ὄγκον καὶ τὴν χροιάν, ἤλεγχε τὸν ταγματάρχην ὡς ἄνθρωπον σώφρονα, μεμετρημένον, ἐνάρετον καὶ ὑπερμέτρως ἀγαπῶντα τὴν πατρίδα.

Ὥστα, στόμα καὶ πώγωνα ὁ διοικητὴς τῆς πολίχνης Ν. εἶχε σύμμετρα καὶ ἐμαρτύρουν παρουσίαν πνεύματος ὡς ἔκτακτον ἐνεργητικότητα πρὸς ἐπιδίωξιν σκοπῶν.

Καί, τῷ ὄντι, ὁ ταγματάρχης Χωρισσυμπάθειος, ἠδύνατο νὰ ἐκπλήξῃ ὁλόκληρον τὸν κόσμον διὰ τῆς ἐκτάκτου ἐνεργητικότητός του. Ἀποσταλεὶς ὡς διοικητὴς εἰς τὴν πολίχνην Ν. μετὰ τοσαύτης ἀκατανοήτου ἀκαταπονησίας ἤρξατο νὰ καλλωπίζῃ τὴν ὀρεινὴν ταύτην πολίχνην, διὰ τῆς στιβαρᾶς παλάμης του, ὥστε μετὰ παρέλευσιν δύο τριῶν ἑβδομάδων ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ κανείς. Ἅπασα ἡ ἐν τῷ βορβόρῳ πλέουσα ὁδὸς Γονδρεκούρωφ, ἡ μόνη καὶ κυριωτέρα ὑπάρχουσα ἐν τῇ πολίχνῃ, καθ' ὅλον τὸ μῆκός της ἀπὸ τοῦ ναοῦ μέχρι τοῦ διοικητηρίου ἐστρώθη διὰ τοῦ ἐκλεκτοτέρου πυριτοῦ λίθου· αἱ συνήθως ἐπὶ τῆς διὰ χόρτου καταφύτου πλατείας βόσκουσαι ἀγελάδες καὶ χοῖροι, συνεπείᾳ ἐπιμόνου ἀπαιτήσεως τοῦ διοικητοῦ, ὤφειλον νὰ ἐκλέξωσιν ὡς μέρος τῆς βοσκῆς καὶ τοῦ περιπάτου των τὸ ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ τμῆμα τῆς πόλεως· ὁ δημοτικὸς κῆπος πρὸ πολλοῦ ἐγκαταλελειμμένος καὶ ἐρημωμένος εἰς τὸ μὴ περαιτέρω, ἐξωραΐσθη διὰ ρόδων, κρίνων, ροδοδενδρώνων καὶ ἤρξαντο ἀντηχοῦσαι ἐν αὐτῷ ἠχοι σαλπίγγων. Ἀλλὰ τὴν κυριωτέραν προσοχήν του ἐκ τῶν πρώτων ἔτι ἡμερῶν τῆς εἰς τὴν Ν. ὑπάρξεώς του ἐπέστησεν, ἐν πρώτοις, εἰς τὸ πυροσβεστικὸν σῶμα καὶ δεύτερον εἰς μίαν ἐκ τῶν ἕνδεκα θυγατέρων τοῦ διοικητικοῦ ἀστυνόμου, τὴν δεσποινίδα Συγκλητίαν Ἀπολλυνάριεβναν Μισοσκουτελάκη. Μὲ τὴν δεσποινίδα Συγκλητίαν, ὁ ταγματάρχης Χωρισσυμπάθειος τὰ ἐτελείωσε, χάρις εἰς τὴν ἐνεργητικότητά του, διὰ μιᾶς, τουτέστιν χωρὶς νὰ πολυσκεφθῇ τῇ ἐπρότεινε νὰ γείνῃ κυρία διοικητοῦ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἀτυχὲς πυροσβεστικὸν σῶμα, συνιστάμενον ἐκ τριῶν χωλῶν ἱππαρίων, ἡμισείας δωδεκάδος ἀπομάχων καὶ μιᾶς τεθαυσμένης καὶ ἐσκωριασμένης ἀντλίας μετ' ἐσχισμένου σωλῆνος, ὁ νέος διοικητὴς καταληφθεὶς ὑπὸ ἀπεριγράπτου φρικῆς καὶ ἀγανακτήσεως, ἐπετίμησε τὸν ἀστυνόμον, ἐχειροτόνισε τὸν ἀρχικλητῆρα, ἐγροντοθοκόπησε τοὺς ἀπομάχους καὶ ἀνέλαβε ν' ἀναδιοργανώσῃ τὸ σῶμα. Πρὸς ἔκπληξιν τῶν Ν. τῶν κατοίκων, οἵτινες παρόμοιον δὲν ἐνθυμοῦντο εἰς τὸν αἰῶνά των, τὸ πυροσβεστικὸν σῶμα τῆς πόλεως Ν. εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν δύο μηνῶν, περιῆλθεν εἰς τοσοῦτον λαμπρὰν κατάστασιν, ὥστε ἠδύνατο νὰ ὑπερηφανεύηται διὰ τὸν κατορθώσαντα τὴν μεταμόρφωσιν ταύτην ταγματάρχην τον. Καὶ ὁ ταγματάρχης δὲ ὑπερηφανεύετο διὰ τοῦτο.

— Ἰδού, κύριοι, τί θὰ εἰπῇ ἐνεργητικότης, θριαμβευτικῶς ἔλεγεν οὗτος, εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Διοικητικοῦ ἀστυνόμου, πρὸς αὐτὸν τὸν διευθυντὴν τοῦ ταχυδρομείου, τὸν πάρεδρον καὶ πρὸς ἄλλους ἀριστοκράτας. Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη, οὔτε πατσαβούρα οὔτε ἕνας κουβὰς ὑπῆρχε διὰ νὰ πλύνουν τὸ κατάστημα, καὶ τώρα;... τώρα ἂς κάμνει πῶς πιάνει φωτιὰ τὸ σπίτι τοῦ Εὐτυχίου Σίδωριτς, καὶ βλέπομεν.

— Χριστός κ' ἡ Παναγία, Ἰβὰν Ἀθανάσιεβιτς!.. Γιατὶ νὰ πιάσῃ φωτιὰ τὸ σπίτι μου! ὡς προσβληθεὶς ἐπρόφερεν ὁ δήμαρχος Εὐτύχιος Σίδωριτς Πουζάτωφ.

— Ὄ-χι δά, ἐγὼ ἔτσι τὸ εἶπα, ἀγαπητὲ Εὐτύχιε Σίδωριτς.... Μὴ πειράζεσθε. Τὸ εἶπα ὡς παράδειγμα, ποῦ τὸ λέγει ὁ λόγος...

— Πράγματι, τώρα τὰ μέσα εἶνε περισσότερα....

— Περισσότερα; χά, χα, χα! Καὶ μήπως ὑπῆρχον ἀρχήτερα;.... πῶς;... Καλὲ τώρα ὑπάρχουν δύο ἀντλίαι, ἀγ-γλικαί, ἂν ἀγαπᾶτε!..... Ἐννέα ἀρπάγαι, τέσσαρες σωλῆνες καὶ δυὸ ζεύγη ἄλογα!.... ἐλαστικοί κουβάδες—ἐ-λαστικοί!... καὶ προσωπικὸν ποῦ ἀξίζει γιὰ τὴν αὐτοκρατορικὴ φρουρά!...

— Μάλιστα, περίφημα διωργανώθη, ἀπήντησεν ὁ δικαστικὸς κλητὴρ Καταπτοπιάτος.

— Θαυμάσια!.. εἶπεν ὁ δικαστής.

— Νὰ τό εἶχαν καὶ στὴν πρωτεύουσαν συγχρόνως! ἐπεκύρωσεν ὁ πάρεδρος.

— Καλὲ τί τὰ θέτε; μπορῶ νὰ σᾶς πῶ!.. ἐπέσυρε μετὰ κόμπου ὁ ἱδρυτὴς τοῦ πυροσβεστικοῦ σώματος. Νὰ τύχῃ μόνον πυρκαϊὰ καὶ νὰ ἰδῆτε σεῖς....

— Χριστὸς καὶ Παναγία! σταυροκοπούμενος ἔκραξεν ὁ δήμαρχος.

— Ναί, ναί... Ἐγὼ ἔτσι τὸ εἶπα..

— Εἰς τὰς ἡμέρας σας βλέπετε, ὁ Θεὸς μᾶς λυπᾶται.

— Μάλιστα, μάλιστα,.. Λέγω μόνον, πῶς μὲ τέτοιο σῶμα θὰ σᾶς δείξω εἰς πρώτην τυχοῦσαν περίστασιν, πῶς πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ κανείς... Ἐγὼ πρῶτος θὰ χωθῶ στὴ φωτιά, καὶ δὲν θὰ λυπηθῶ τὴν ζωήν μου....

Ὁ ταγματάρχης ἦτο τολμηρὸς τῶν πυρκαϊῶν ἐραστής. Καὶ τοι ἡ ἰδιότης αὕτη ἐκ πρώτης ὄψεως δύναται νὰ φανῇ παράδοξος, ἀλλ' ἦτο τοῦτο πραγματικόν. Ἡ πρὸς κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν ἐνέργειά του ἦτο πάθος ἐξ αὐτῆς ἀκόμη τῆς νεανικῆς του ἡλικίας. Ὁ διοικητὴς τελείως ἐμαραίνετο καὶ ἀνυπομονεῖ ἀναμένων τὴν πυρκαϊάν, ὡς εὐκαιρίαν, καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποδείξῃ ζωηρότερον πάντων τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν διοικητικὴν ἱκανότητα ἀρχηγοῦ. Καὶ ἡ ἀξιέραστος Συγκλητία; Μεθ' ὁποίας ὑπερηφανείας θὰ ἐδείκνυεν αὐτῇ ἐμπράκτως δεῖγμα τῆς καταστάσεως τῶν ἐργαλείων του, τῆς διοικήσεως, καὶ τῆς ἀνδρείας του!... Καὶ ὅμως διὰ τὴν κακήν του τύχην οὔτε πυρκαϊὰ παρουσιάζετο, οὔτε τίποτε.

«Μὰ τί διάβολο τρέχει λοιπόν!.. Τοὐλάχιστον κανένα παληόσπιτο διὰ δοκιμὴν νὰ καῇ!...» ἐψιθύριζεν ὁ ἀναμορφωτὴς τοῦ πυροσβεστικοῦ σώματος, θυμωδῶς διατρέχων τὸ σπουδαστήριόν του καὶ μετά τινος ὀργῆς ροφῶν τὴν πίπαν του.

Ἀλλὰ καὶ πῶς νὰ μὴ λυσσᾷ; Νὰ κτίσῃ εἰκοσάπηχυν πύργον, ν' ἀγοράσῃ ἵππους, ἀντλίας, ἁρπάγας, νὰ μορφώσῃ δι' ἀδιακόπων γυμνασίων πυροσβέστας, ν' ἀναβαίνῃ ἐπὶ τοῦ πύργου, νὰ κρατῇ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐζευγμένους καὶ ἐν στολῇ ἵππους καὶ ἄνδρας καὶ νὰ μὴ ἴδῃ τοὺς καρποὺς τῶν προσπαθειῶν του, νὰ μὴ δρέψῃ ἐνώπιον τῆς Συγκλητίας καὶ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου τὰς πρεπούσας αὐτῷ δάφνας!...

*

Ὁποῖον συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Διοικητοῦ τῆς πόλεως Ν.! ὁποία μουσική, ὁποῖοι οἶνοι!... Οὔτε Βαλτάσαρες, οὔτε Σαρδανάπαλοι, οὔτε Σεμιράμιδες. Εἶδον παρόμοια τούτων, ὁμνύω εἰς τὸν Ἀλλάχ. Καὶ ποῦ στὸν διάβολον νὰ κατορθώσουν αὐτοί, ὥστε νὰ γείνωσι ταῦτα μετὰ τοσαύτης ἀφθονίας, μετὰ τοσαύτης ἀποτυφλούσης λάμψεως, μεθ' ἧς κατώρθωσε ταῦτα πάντα ὁ εὐτυχὴς ταγματάρχης Χωρισσυμπάθειος, σύρων τὴν μόλις εἰς τὴν κατοχήν του περιελθοῦσαν Συγκλητίαν εἰς τὴν δίνην στροβίλου. Ἅπασα ἡ ἀριστοκρατία ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας συνέρρευσεν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις ἐγένετο νεώτερος κατὰ δέκα ἔτη. Περιπτυσσόμενος τὴν θερμὴν ὀσφὺν τῆς νεονύμφου, κομψῶς γαμπτόμενος καὶ διερχόμενος ἐν μέσῳ τῶν πολυαρίθμων ζευγῶν ἐφαίνετο ὡς νεανίας τῆς ἡλικίας μου, οὐδέποτε πρεσβύτερος, εἰς δὲ τὸ βλέμμα του ἔλαμπε τοιαύτη εὐδαιμονία, οἵαν αἰσθάνεται ὁ κ. Ἡλίας Ἀρσένιεφ, ὁπόταν τὸ ποσὸν τῶν συνδρομητῶν εἰς τὴν σοφὴν ἐφημερίδα του ἀνέρχεται εἰς τὸν ἀριθμὸν 84. Ὁ Χωρισσυμπάθειος ἦτο εὐτυχής. Κατὰ τοῦτο μόνον δὲν ἦτο εὐχαριστημένος...

— Πυρκαϊά!!!..... ἀνεφώνησέ τις εἰς τὴν αἴθουσαν....

Δυσκόλως δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν τί συνέβη κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὴν

αἴθουσαν ἐν γένει καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Διοικητοῦ ἰδίᾳ.

— Τὸ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν καθῆκον πρὸ παντός!!! ἀνεφώνησεν οὗτος, ἀποσπασθεὶς ἐκ τῶν χειρῶν τῆς νεονύμφου καὶ ἐξώρμησε τῆς αἰθούσης.

Δὲν ἠξεύρω ἂν ἡ καταστροφὴ τῆς Πομπηΐας ἐπροξένησε τοσαύτην σύγχυσιν, ὅσην αὐτὴ ἡ περὶ πυρκαϊᾶς ἀγγελία. Ἡ αἴθουσα ἐν ἀκαρεῖ παρίστα καθ' ἑαυτὴν τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα. Οἱ θρῆνοι καὶ αἱ ἀπελπιστικαὶ οἰμωγαὶ τῶν κυρίων, ἡ φυγή, ὁ συνωστισμός, αἱ καθησυχαστικαὶ κραυγαὶ τῶν ἀνδρῶν, εἶπ' ὁ διάβολος καὶ ἔγεινεν.....

Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ διοικητηρίου ὁ θόρυβος ὑπερέβη πλέον πᾶν ὅριον. Τὸ σκότος φθινοπωρινῆς νυκτὸς ἐνίσχυεν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ταραχήν.

— Γρήγορα!!... Ζεύξατε!!... Ἐπὶ τῶν ἵππων!!!... ὠρύετο φριξωδῶς πολυπραγμονῶν ὁ Διοικητής.

— Ἀναλάβετε ἁρπάγας!!...

— Τυλίξετε τὸν σωλῆνα, παιδιά!!!...

Μυριάδες σπινθήρων, ἑκτοξευθέντων ὑπὸ τὰ πέταλλα τῶν ὁπλῶν ὑπερηφάνου ἵππου, γενναίου διαγγελέως, ἀνήγγειλον τὴν ἀναχώρησίν του. Μεθ' ἁρμῆς διηυθύνθη οὗτος καλπάζων πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ βάθους τοῦ οὐρανοῦ ἐφαπλουμένης διὰ κολοσσαίων καὶ φοβερῶν πυρίνων γλωσσῶν φλογός.

— Γρήγορα!!! Στὸ πέρα μέρος τοῦ ποταμοῦ καίει!!!... Γρήγορα! Τ' ἀλογά μου φέρετ' ἐδῶ!!! ἐφώνει ὁ διοικητής.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ ὁδὸς Γονδρεκούρωφ ἐπληρώθη φοβερῶν κρότων, δούπων, κραυγῶν, κωδωνισμῶν καὶ βοῆς ἐκ τοῦ ἀπὸ ρυθμοῦ ἐλαύνοντος παραδειγματικοῦ πυροσβεστικοῦ σώματος. Ἡ φλὸξ ἐφαίνετο εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ διαρροῦντος τὴν πόλιν ποταμίσκου, ἐφ' ἧς ἦσαν διεσπαρμένοι εὐρωπῖωντες ξύλινοι οἰκίσκοι. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γεναίου σώματος, ἤλαυνεν ἀπὸ ρυθμοῦ ρος ἐπὶ δίφρου συρομένου ὑπὸ ζεύγους θυμοειδῶν ἵππων ὁ νεόνυμφος.

— Δρόμον!!!... Δρόμον!!!... Δρόμον!!! Ὠρύετο οὗτος παροτρύνων τὸν ἡνίοχον.

Μικροῦ δεῖν ἀνετράπη ὁ δίφρος εἰς τὸν μετὰ μανιώδους ταχύτητος κατήφορον, ἐκτοῦ δρους πρὸς τὴν σειομένην μίκραν γέφυραν καὶ μετὰ μυθώδους ταχύτητος διέβησαν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην.

— Δρόμον!!!... Δρόμον!!!

Καὶ ὄπισθεν αὐτοῦ τὸ μαινόμενον σῶμα κροτοῦν καὶ κωδωνίζον, ὡς πτερωτὸν ἠκολουθη τὰν γενναῖον αὐτοῦ ἡρότην. Τὸ σκότος ἀπέδιδεν εἰς τὴν συνοδείαν ταύτην θέαν ἄκρως φαντασταστικήν.

Ἰδοὺ ἐπλησίασαν ἤδη... ἰδοὺ αἱ πύρναι γλῶσσαι μεγεθύνονται... Αἴφνης ἠνοίχθη ὁ πρόθυλος τοῦ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἐπιστρέφοντος τροχάδην ἱππέως, κινδυνεύοντος μακρόθεν τὴν χεῖρα...

— Ὀπίσω!... Ὀπίσω!... ἐκραύγαζεν οὗτος.

— Ποῦ εἶνε ἡ πυρκαϊά;... ἀνεβόησεν ὁ διοικητής!

— Ἕνα χοῖρο καψαλίζουν, ἐξοχώτατε!!!

Ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμίσκου Παράσκα, τοῦ διαρροῦντος τὴν πόλιν Ν. εἰς δύο καὶ ἡρέμα κυλίοντος τὰ ῥεύματα του πρὸς νότον, ἔκειτο μόλις σφαγιασθεὶς παχὺς χοῖρος περὶξ τοῦ τοίου εἶχον ἀνάψει ὀγκώδη σωρὸν ἀχύρου. Πελώριαι πύρναι γλῶσσαι ἀνυψοῦντο ἐκ τοῦ ἀθόου θυμάτος τῆς ἀνθρωπίνης λαιμαργίας μέχρις αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ, συναποφέρουσαι καὶ τὰ ὀνειροπολήματα τοῦ νεονύμφου διοικητοῦ τῆς πόλεως Ν.

(Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ).

Α. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ἡ ἐνταῦθα δεκαμονὴ τοῦ φιλελληνοῦ πρίγκηπος τοῦ Σὰξ Μάϊνιγγεν Βερνάρδου ἀνέμνησεν ἡμῖν τὸ παρὰ πόδας ποίημα τοῦ Σχιλλέρου, μεταπεφρασμένον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Σπαθῆ, καὶ παρέχει τὴν εὐδοκιμοῦσαν ἀφορμὴν νὰ δημοσιεύσωμεν διὰ τῆς «Ἑβδομάδος» αὐτὸ χάριν τοῦ ξένου μας. Γινώσκομεν τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν ὁ πρίγκηψ αἰσθάνεται, ὁσάκις ἀναγινώσκει ἀριστοῦργημα τῆς πατρίδος του καλῶς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετηγμένον, αὐτὸς ὅστις δὲν ὤκνησε νὰ μεταφράσῃ γλαφυρώτατα εἰς τὴν γλῶσσάν μας ὁλόκληρον δρᾶμα τοῦ ποιητοῦ τούτου, τὴν Συνωμοσίαν τοῦ Φιέσκου, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται θὰ εὐχαριστηθῶσι μανθάνοντες ὅτι ὁ πρίγκηψ κατάγεται ἐκ μιᾶς τῶν ἐξ θυγατέρων τοῦ ἥρωος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ποιήματος.

ΣΧΙΛΛΕΡΟΥ

Ο ΚΟΜΗΣ ΤΟΥ ΑΨΟΒΟΥΡΓΟΥ

1

Αὐτοκράτωρ χριστὸς ἐν μεγάλῃ πομπῇ
καὶ ἐν πάσῃ τῇ αἴγλῃ αὐτοῦ ἐν Ἀάχῃ,
ἐν μεγάρῳ λαμπρῷ καὶ ἀρχαιοπρεπεῖ,
ὁ Ῥοὐδόλφος τοῦ δείπνου τῆς στέψεως ἄρχει.
Παρατίθει τὰ ὄψα ὁ κόμης τοῦ Ῥήνου
καὶ πλήρου ὁ Τσέχος τὰ κυπέλλα οἴνου
κ' οἱ Ἐκλέγοντες πάντες ἑπτά, οἱ ἐν τέλει,
ὡς τὸν ἥλιον ἀτέρες ἀστέρων χορός,
τὰν μονόσχοινα κυκλοῦντες ἔθνῶν, ὀτηρῶς
τὰς αὐτῶν τῆς ἀρχῆς σφ' τὸ ἔργον ἐτέλει. (α)

2

Καὶ τὸν μέγαν ἐξώστην ἐπλήρου φαιδρὸς
ὁ λαὸς μεθ' ὁρμῆς καὶ χαρᾶς ἀσυνήθους
κ' εἰς τὸν ἦχον σαλπίγγων ἠνοίγετο λαμπρῶς
αἱ κραυγαὶ τοῦ λαμπροῦ ἀλαλαζόντος πλήθους·
ἐπειδὴ μετὰ ἀτάσεις δεινὰς καὶ χρονίας
αἱ ἡμέραι παρῆλθον ἀρωγῆς ἀκαιρίας
καὶ ἔδοθη Κρίτοῦ εἰς τὴν γῆν βασιλεία·
δὲν δεσπόζει τὴ ξίφος πλέον πανταὶ πονηροῦ,
οὐδὲ κίνδυνος πλέον οὐδεὶς—ἰσχυροῦ
νὰ γενῇ ὁ μικρὸς καὶ φιλήσυχος λείᾳ.

3

Καὶ τὸ δέπας λαβὼν τὸ χρυσοῦν καὶ πληρῶν
μὲ πολλὴν ὁ Ῥοὐδόλφος λαλεῖ θυμηδίαν·
»Καὶ ἡ στέψις λαμπρὰ καὶ τὸ δεῖπνον λαμπρὸν
»καὶ εὐφραίνουν αὐτὰ βασιλέως καρδίαν·
»πλὴν ποθῶ ἀοιδόν, τῆς χαρᾶς τὸν δοτῆρα,
»οὗ κινεῖ τὴν ψυχήν μου ἡ λίγεια λύρα
»καὶ τὰ θεῖα αὐτοῦ καὶ ὑψίλοφα ἔπη!
»Ἐκ νεότητος ἔχαιρον ταῦτα φιλῶν·
»ἀ ὁ ἱππότης ἐποίου καὶ ἐπράττον ὤν,
»ν' ἀπολέσω αὐτὰ βασιλεύσας δὲν πρέπει».

4

Καὶ ἰδοὺ ἀοιδός! ἐν τηδέννῳ μακρᾷ
προχωρεῖ μεταξὺ τῶν σεπτῶν ἡγεμόνων·
ὡσεὶ ἄγγελος στίλβει αὐτοῦ ἡ ἀβρὰ
πολιά, λευκανθεῖσα τῷ πλήθει τῶν χρόνων.
—«Ἁρμονίας ἡ λύρα κοίτις γλυκυτάτης,
»ἐρωμένων δὲ ὅλβον κλείζει ὁ ψέλτης,
»ὑμνῳδὸς τοῦ ὑψίστου αὐτὸς καὶ καλλίστου
»ὧν καρδία πιστεῖ καὶ ἡ γνώμη ζητεῖ·
»ἀλλ' ἀνεδείξατον νῦν αὐτοκράτορι τί
»τῆς ὑμνήσεως, ὦ ἄναξ, εἰπέ, ἐορτῆς σου.

5

—»Δὲν προτείνω ἐγώ, ἀπαντᾷ μειδιῶν
»ὁ μόναρχης· εἰς ἄλλον προσήκει
»ἀκωστέρου κυρίου ὑπήκοος ὤν,
»εἰς τὴν ἐμπνευσιν μόνον ὁ ψέλτης ὑπείκει.
»Καὶ καθὼς τοὺς ἄφαρ ἡ φύσις τὰ πλάττει,
»ἀγνοοῦμεν δὲ πόθεν καὶ πρὸς ἐνασκῆται,
»ἡ πηγὴ ἐκ μυχῶν ἀοράτων ἐκβλύει·
»ἐν μυχῷ καὶ τὸ ἄσμα ὁμοίως ἠχεῖ
»καὶ τὸν σάλον ἐγείρει παθῶν ἐν ψυχῇ,
»ἥτις ταῦτ' οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπνοῦντα ἐγκλείει».

6

Καὶ εὐθὺς ὡδῆς ἄρχεται τότε καινῆς,
λιγυρῶς ἀνακρούων ὁ ψέλτης τὴν λύραν.
»Εἰς τὰς Ἄλπεις ἀνδρεῖος ἱππεὺς κ' εὐγενής
»τοῦ δρομάδος ἀιγγρου ἐξήλθε πρὸς θήραν·
»ἠκολούθει αὐτῷ μὲ τὸ τόξον θηρᾶσαν·
»καὶ ἐν ᾧ ὁ γενναῖος τοῦ ἵππου φυράττων
»εἰς λειμῶνα τινὰ χλοερὸν ἀφικνεῖται,
»κωδωνάκιος μακρόθεν ἠχεῖ—κ' ἐν βραχεῖ
»ἱππεὺς διαβαίνει μὲ βῆμα ταχύ,
»δολοφόνον φέρων, καὶ ταῖς προηγεῖται.

7

»Ἐπὶ λίνεν πρὸς γῆν ἀίπεδε ἐλλαδῆς,
»παραγρῆμα τὸν πίκον εἰς ἔδαφος φέρων·
»ἦτο λάφος αὐτὸς τοῦ Χρίστου εὐσεβής,
»τὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου τιμῶν καὶ ἠραίρων.
»Ἀλλὰ ῥάξ, ἐχυς πρὸ ῥοθῶν, πλυμμηρήσας
»ἐκ τοῦ ῥεύματος χειμάρρου σφοδροῦ κ' ἐτιλώσας,
»ἐντελῶς τοῖς ὀδίταις τὴν πάροδον φράσει·
»κατεῖδε ὁ ἀναβάτης τὸ σκῆπτρον πρὸ τοῦ,
»ὑπολύεται ἤδη τὰ πέδιλ' αὐτοῦ,
»ἵνα οὕτω τὸν ῥύακα τοῦτον περάσῃ.

8

—»Ἀ! τί πράττεις; ὁ κόμης φωνεῖ πρὸς αὐτόν,
»ἐπίστασαι καὶ προσδέχεσθε μὲ ἔκθαμβον ὄμμα.
—»Πρὸς ἐκκινέοντα, ἄρχων, ὑπάγω θνητόν,
»ὅστις πόθῳ ζητεῖ τοῦ Κυρίου τὸ σῶμα.
»Κ' ἐπειδὴ ὁ ποιμὴν τὸν ῥύακιον τοῦτο
»τοῦ χειμάρρου ἡ δίνη παρέσυρεν αὐτόν,
»ἐκεῖ ἔσυχε τώρα βαδίζων νὰ φθάσῃ
»ἐπισπεύδω τὸν ὁρόμον μου, ἵνα σωθῇ
»ἐκ τοῦ Ἀρτοῦζωῆς αἰωνίου πωθεῖ,
»καὶ γυμνόπους τὸν ῥύακ' αὐτὸν θὰ περάσω.

9

Ἀλλ' ὁ κόμης ἠνίκα τὸ ῥύακ' ἀρτίως,
»εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀνεδίδαξεν ἵππον,
»ἐν αὐτῷ μεταβὰς ἐξόθεν τροχῆς,
»ἱππεὺς ὁ ἐκπληρώσας καθήκοντος τύπον·
»καὶ τὴν τέρψιν τῆς θήρας τρέχει ἐκεῖ ὁδὸς
»τοῦ ἰδίου οἰκείου ἱππεῦσι τὸ κτῆνος.

(α). Ἐπὶ Ῥοὐδόλφου τοῦ Α' (1,273—1,291), περὶ οὗ ἐνταῦθα ὁ λόγος, αἱρετὴς ὑπῆρξε τῆς βασιλείας ἐν Γερμανίᾳ, ὑπάρχων ἐν αὐτῇ ἑπτὰ ἐκλογεῖς ἡγεμόνες (Kurfürsten), οἱ ἐκλέγοντες τὸν αὐτοκράτορα καὶ ὁ κρεμόμενος αὐτῷ ἑστιῶν ἐν τῷ δείπνῳ τῆς στέψεως· ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς ἐκκλησιαστικοὶ μεγιστᾶνες, οἱ ἀρχιεπίσκοποι δηλονότι Μαγρουντίας, Τριήρων, Κολωνίας, καὶ τέσσαρες λαϊκοί, ὅτοι der Pfaltzgraf des Rheins, ὁ (ἐπὶ τῶν ἀνακτόρων ἢ παλατίνος) κόμης· ὁ τοῦ Ῥήνου, ὁ δοὺξ τῆς Σαξωνίας, ὁ μαρκίων τοῦ Βραδεμβούργου, ὁ βασιλεὺς τῶν Βοημῶν, ὅστις καὶ ἁπλῶς ἐκαλεῖτο πολλάκις der Böe lime ἢ der Czech, ὁ Βοημὸς ὁ Τσέχος.

»Ὁ δὲ θοῦτης περαίνει ἐφ' ἵππου τὸν ὁρόμον
»καὶ πέζας τὴν ἐπούριον ἐκ σεσαρμοῦ,
»ἀρμενλκῶν δὲ τοῦ ἵππου ἀπὸ τοῦ ῥμοῦ,
»εἰς τοῦ κόμητος ἔωθεν φέρει εὐγνώμων.

10

—»Ἀ! μὴ γένοιτο! λέγει αὐτὸς ἀφελῶς!
»ν' ἀναβῶ ἐπὶ θήραν κ' εἰς μάχας ἀνθρώπων
»ἀπὸ τοῦδε τὸ ζῶον, τὸ τοσοῦτον καλῶς
»τὸν ἐμὸν Πλαστουργὸν ἀγαγὸν ἐπὶ νώτων!
»Κὰν μὴ θέλῃς αὐτὸ πρὸς ἰδίαν σου χρείαν,
»εἰς τὴν θείαν μενέτω ὁ ἵππος λατρείαν!
»Ἐπειδὴ καὶ τὸν ἔδωκα τοῦτῳ ἐπίσης,
»ἐξ οὗ κλῆρος ἔδοθη μοι πᾶν ἀγαθόν,
»ὅσα γῆνα, κλέος, τιμαί, καὶ εἰς ὄν
»χρεωστῶ καὶ ψυχὴν καὶ ζωὴν καὶ αἰσθήσεις.

11

—»Ὁ σωτὴρ ὁ παντάναξ, ὁ ἀκούων πτωχοῦ
»κ' ἀσθενοῦς ἐν τῷ σθένει αὐτοῦ τὰς δεήσεις,
»εἰς τιμὰς νὰ προάγῃ ὑμᾶς παντάχοῦ,
»ὡς ὑμεῖς ἐτιμήσατε τοῦτον ἐπίσης.
»Ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν τῇ καλῇ Ἑλβετίᾳ
»εἶσαι, κόμι, γνωστὸς ἐπ' ἀρτῇ πολιτείᾳ
»κ' εἶναι ἐξ περὶ σὲ ἀγλααὶ θυγατέρες·
»διαδήματα ἔξ, ἐκφωνεῖ ἔνθους ὤν,
»νὰ κομίσουν αὐταὶ εἰς τὸν οἶκον τὸν σὸν
»καὶ νὰ γείνουν γενὰν ἐρισενδόξων μητέρες».

12

Ὁ Ῥοὐδόλφος ἦν σύνοφυς ἐμπῶν προφανῶς,
ὡς εἰ μνήμη κατέχει αὐτὸν ἄλλων χρόνων·
νῦν δ', ἰδὼν τὸν σεμνὸν ἀοιδὸν ἀτενῶς·
ἀντελάμβθη τοῦ νοῦ τῆς ὄψεως τῶν μόνον!
Διορᾷ ἱερὼς γνωστοῦ χαραντῆρας
καὶ καλύπτει τοὺς πλήρεις δακρύων φωστῆρας
'ς τὰς πτυχὰς τῆς πορφύρας αὐτοῦ τῆς τιμίας.
Τὸν καλὸν αὐτοκράτορα πᾶς τις ὁρᾷ
καὶ τὸν κόμητα, δράστην αὐτῶν, διορᾷ
καὶ θαυμάζει τὰ ἔργα τῆς θείας προνοίας.

ΝΙΚΟΛΛΟΣ ΣΠΑΘΗΣ

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Κυανῆς Ἐπιθεωρήσεως» τῶν Παρισίων ἐδημοσιεύθη ἡ κατωτέρω μελέτη ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ «Ἑβδομάδι» τῆς 21 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. δημοσιευθέντος ποιήματος τοῦ κ. Ἀχιλλέως Παράσχου Εἰς τὴν Γαλλίαν.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ «ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ»

Ποιὸ στόμα μπόρεσε νὰ εἰπῇ κοὶς μέσ' ἀπ' τὴν ἀφροσύνη,
Πῶς ἀν' τὸ φυλοκάρδια μας θὰ ἔγῃ ἐσυ, Γαλλία;
Πῶς θενὰ στρέψῃ ἀπ' τοῦ Βορειὰ τὰ χιόνια ἡ ὀμματιά μας,
Καὶ πῶς θ' ἀλλάξωμε πολὺ καὶ γαρδιακὴ φιλία;

Οὕτως ἄρχεται ἑλληνικὸν ποίημα δημοσιευθὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ὑπό τινος ἑλληνικοῦ φύλλου· Εἶνε δήλωσις θετικὴ καὶ κατηγορηματική, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν τριπλῆν συμμαχίαν· καὶ τὸ φύλλον προστίθησιν ἐν σημειώσει, ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ «ἐθνικοῦ ποιητοῦ θὰ ἀναλυφθῇ πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν ἀπὸ βάρους, ὅπερ πρὸ πολλοῦ τὴν ἐπιέζει. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν ἐν ἡ ἀνακοίνωσις δὲν ἦτο βραχυχρόνιος, ἂν τὸ βάρος δὲν τὸ ἠλεθθήσαν καὶ αὐθις, ἂν ἀπρόσπτως ἀτιγμὴν διασκεδασθεῖσαι ἀδημονίαι δὲν ἐπανῆλθον, ἂν πᾶσαι αὗται αἱ ἐπισκέψεις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν γερμανῶν πρίγκηπων... Ἀλλὰ δὲν σκοποῦμεν νὰ θίξωμεν τὴν πολιτικὴν τῆς σήμερον ἢ τῆς αὔριον· ποθοῦμεν νὰ στραφῶμεν πρὸς τὸ παρελθὸν λέγοντές τινα περὶ τοῦ ποιήματος.

Εἰς τὴν Γαλλίαν! ταυτὸν ἔχει σίτλον. Ποιητὴς αὐτοῦ ὁ κ. Ἀχιλλεὺς Παράσχος. Ἀνεγνώσθη ἐν συνεδριάσει τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου *Παρνασσοῦ* καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ *Ἑβδομάδι*.

Τὸ ποίημα εἶνε λαμπρὸν ἄσμα εὐγνωμοσύνης, ἀγάπης, ἀφωσιώσεως πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ὁ ποιητὴς ἀνακαλεῖ τὰς ἀναμνήσεις παρελθόντος ἀνεπιλήστου ἀνάγων ἡμᾶς εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος.

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶνε τὸ πρῶτον καὶ κύριον αἴτιον τοῦ ἀτενοῦ τρόπου συνδέσμου μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἑλλάδος. «Δὲν ἔχομεν ἡμεῖς, κράζει ὁ ποιητής, ἰταλικὴν εὐγνωμοσύνην! Οὐχί, ἐνθυμούμεθα, οὐδέποτε λησμονοῦμεν ἡ εὐγνωμοσύνη μυρόγει τὴν ζωὴν ἡμῶν». Καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Γάλλων, οἵτινες συνέδραμον τοὺς Ἕλληνας διὰ τοῦ λόγου ἢ διὰ τοῦ καλάμου, διὰ τῶν ὅπλων ἢ διὰ τοῦ χρυσοῦ των, τὰ ὀνόματα τοῦ Βικτώρος Οὐγκώ, τοῦ Σατωβριάν, τοῦ Φαβιέ, τοῦ στρατηγοῦ Μαζζῶνος, Καρόλου τοῦ Βουρβόνου (Καρόλου Ι') χαράσσονται παρευθὺς ὑπὸ τῆς γραφίδος του.

Ὁ πρῶτος λόγος τῆς εὐγνωμοσύνης ταύτης εἶνε τὸ πρόσωπον τοῦ φιλανθρωποῦ καὶ ἐλευθεροτοῦ, ὅπερ ἡ Γαλλία διεδραμάτισεν ἐν τῷ κόσμῳ. Εἶνε «ἡ μήτηρ τῶν λαῶν τὸ μόνον ἔθνος, ὅπερ ἔχει καρδίαν καὶ διὰ τοὺς ἀλλοὺς» καὶ μεθ' ὅρους πλήρους εἰκόνων καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὁ ποιητὴς ὑμνεῖ, «τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κόσμου, τὴν ἁγίαν τῶν Γάλλων ἐπανάστασιν, τὴν νέαν θρησκείαν, τὴν φωνὴν τοῦ θεανθρώπου πρὸς τὸν τεθαμμένον Λάζαρον, τὴν ἐμπνευσιν τῆς Γαλλίας εἰς κόσμον διεφθαρμένον».

Ἐν τούτοις αἱ εὐεργεσίαι, ἃς ἡ Γαλλία διέχυσεν ἐπὶ τοῦ κόσμου παρεγνωρίσθησαν. Εἰς ταύτας ἀντιτάσσουσι τὴν ἀχαριστίαν. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς τὸ διακηρύττει· ἐὰν οἱ λαοὶ πάντες ἀπεμωραίνοντο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ συνεωθῶσι κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ κατασυντρίψωσιν αὐτήν, ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐστατο πλησίον της, θὰ ἐμάχετο καὶ θὰ ἔπιπτε μετ' αὐτῆς. Οἱ βάρβαροι θὰ ἐγέλων διὰ τὴν μικρὰν βοήθειαν· τὴν παρεχομένην ὑπὸ λαοῦ τόσον μικροῦ. Ἀλλ' ὁ γέλως οὗτος εἰς πύρινα δάκρυα θὰ μετεβάλλετο ἀφευθὲς ἐὰν ἡ καταστροφὴ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἦτο τὸ τέλος τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ καταρείπωσις τοῦ κόσμου. Πρὸς προλήψιν ἀκριβῶς τῆς καταστροφῆς ταύτης κέκληνται ἔτι νὰ ἐργασθῶσιν ὁμοῦ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἑλλὰς ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως ἠργάσθησαν καὶ ἐν τῷ παρελθόντι, διότι ὁ πολιτισμὸς εἶνε κοινὸν ἔργον τῶν δύο τούτων καὶ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ πολιτισμὸς ἀνέβλυσεν ἐκ τῶν τριῶν τούτων πηγῶν τοῦ ἡγιασμένου Ἰορδάνου, τοῦ ἱεροῦ Ἰλισσοῦ καὶ τοῦ γέροντος Σηκουάνα. Ὁ κόσμος πρεῖς ἔχει πρωτευούσας: τὰς Ἀθήνας, τὴν Βηθλεὲμ καὶ τοὺς Παρισίους.

Ὑψίσταται μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ τῶν Ἑλλήνων εἶδος συγγενείας μυστηριώδους, ὁμοιότης ὡσεὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ προήρχοντο γένους.

«Πᾶς Ἕλλην εἶνε καὶ Γάλλος ἐπίσης... Ὅτε ψιθυρίζω τὸ ὄνομα τῆς Γαλλίας, αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν βελτίονα, διπλασιαζόμενον, μεγαλυνόμενον.» Ἡ ἰδέα αὕτη πλειστάκις ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ διαφόρους μορφάς: «Ἡ Ἰταλία ἔχει βεβαίως πλειότερον ἑλληνικὸν αἷμα ἐν ταῖς φλεψὶν αὐτῆς· ἀλλ' οἱ Γάλλοι μόνοι ἠδυνήθησαν νὰ ὁμοιάσωσι πρὸς τοὺς ἡμετέρους προγόνους. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι εἶνε οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι!... ὁ θέλων νὰ ἴδῃ ἀναζώσας τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἂς μεταβῇ εἰς Παρισίους. Ὦ ἄλλη φυλὴ δὲν ὡμοίασε πρὸς ἡμᾶς ὅσον ἡ Γαλλική. Ἰδοὺ διατί βαδίζομεν μετ' αὐτῶν ὡς οἱ ἦσαν ἀδελφοὶ ἡμῶν· καὶ ἀγαπῶντες αὐτοὺς, ἡμᾶς αὐτοὺς ἀγαπῶμεν.»

Τῇ ὀφειλομένῃ εἰς τὴν Γαλλίαν εὐγνωμοσύνῃ διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολήν, τῆς προστίθεται ἡ ἀγήκοουσα αὐτῇ διὰ τὴν συνδρομήν, ἣν παρέσχε πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος. Εἶνε τοῦτο τὸ ἱστορικὸν τοῦ ἔργου μέρος. Ὁ ποιητὴς περιγράφει ἡμῖν ἐφ' ἑνὸς τὸν ὑπεράσπισιν τοῦ Μεσολογγίου νικηφόρως ἀντιστάθέντος ἀλλὰ ἡττηθέντος ὑπὸ τῆς πείνης· καὶ ἐξ ἄλλου τὰς γενναιόφρονας διαθηλώσεις τῆς Γαλλίας, τοὺς Παρισίους οἰμώζοντας, τὰ θέατρά των κλειόμενα, τοὺς χοροὺς καταπαύοντας, τὸν Λαμαρτίνον μεταβαίνοντα συνεχῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα προσευχηθῇ, τὸν Βερανζέρον ὡς πῦρ ἐξαχοντίζοντα τὴν ὀργήν του· εἶτα διεφαινόμενους ἐρανοὺς παταχοῦ, εἰς οὓς ἕκαστος προσέφερε ὅ,τι ἔχει, ὁ πλούσιος τὸν χρυσόν του, ὁ πτωχὸς τὸ ἔνδυμά τής, ἡ μαρκησία τοὺς ἀδάμαντας· ὁ ἱερεὺς τὰς δεήσεις, ὁ μαθητὴς τὰ βιβλία του καὶ ἐν ποιητικῷ οἴστρῳ μεγάλῳ ὡς ὁ Ὠκεανὸς ἡ κ. Δε-Γιαρδίνον (ἥτο τότε ἀπλῶς δεσποινὶς Δελφίνη Gay) κόπτουσα τὴν ἀκτινωτὴν κόμην της· αἱ ἐν τῷ πρώτων γεννῶν παρθένοι ἐπαιτοῦσαι ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ μία τρύπων, ὡραία ὡς ὄνειρον, ὁ ἀστὴρ τῶν Παρισίων, παραδιδοῦσα πλήρης συγκινήσεως ἀντὶ χρυσοῦ τὸ ὠραῖον τῆς μέτωπον εἰς φίλημα τραπεζίτου, ἵνα τὸ φίλημα ἐκεῖνο μεταβληθῇ εἰς ἄρτον, πυρίτιδα, σφαίρας.

Ὁ ποιητὴς ἀφηγεῖται εἶτα πῶς ἡ εἰλικρινὴς τῆς πτώσεως τοῦ Μεσολογγίου περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ Βασιλέως. Ἦτο ἡμέρα ἑορτῆς· χορὸς ἐδίδετο τῷ ἀνακτόρῳ. Αἱ ἀστραπτούσαι ἐκ φώτων αἴθουσαι ἐπληροῦντο πλήθους ἐκλεκτοῦ.

Καθ' ὃν στιγμὴν ὁ χορὸς ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ του, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς (ὁ κ. δὲ Βιλλὲλ) ἐμφανίζεται. Τὸ μέτωπόν του εἶνε συνωφρυωμένον, οἱ δὲ παριστάμενοι ἀναγνώσκουσιν, ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀπαισίαν ἀγγελίαν. Οἱ χοροὶ διακόπτονται· ὁ ὑπουργὸς πλησιάζει τὸν βασιλέα καὶ ὁμιλῶν αὐτῷ κατ' ἰδίαν τῷ λέγει: «Τὸ Μεσολόγγιον ἔπεσεν». ὁ βασιλεὺς ὠχριᾷ

Σ' ἐδ. τὰ ἀποσπάσματα ἐδημοσιεύθησαν κατὰ τὴν Γαλλικὴν μετάφρασιν τῆς κ. Χερέ-Ἑστῆ.

καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς του λάμπει ἓν δάκρυ· οὐχὶ δάκρυ ἀλλ' ἀδάμας ἀνεκτίμητος.

Ὁ βασιλεὺς σύρει τὸν ὑπουργὸν εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ τῷ λέγει: Γράψον ἀμέσως εἰς τὸν Ὀρθόδοξον Ρῶσον καὶ εἰς τὸν Ἄγγλον. Δὲν θέλουσιν αὐτοὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐγὼ τὴν θέλω. Ἐν ὅσῳ εὑρίσκομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ὑπάρχει εἰς Γάλλος ἐν τῷ κόσμῳ δὲν θὰ ἐπιτρέψω τὴν ἀπώλειαν λαοῦ τόσον μεγάλου θὰ τῷ παράσχω τὴν ἐλευθερίαν καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ἄνευ αὐτῶν.

Ἐν τῇ ἀφηγήσει ταύτῃ ποῖον τὸ μέρος τῆς ἱστορίας καὶ ποῖον τὸ τῆς ποιήσεως; Ἀπέχομεν πάσης ἑρμηνείας.

Τῇ 4 Ἀπριλίου 1826 δέκα πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς πτώσεως τοῦ Μεσολογγίου ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ρωσία εἶχον ὑπογράψει πρωτόκολλον, δι' οὗ αἱ δυνάμεις αὗται παρεῖχον τὴν μεσολάβησιν των πρὸς κατάπαυσιν τῆς πάλης ἐπὶ τῇ βάσει εἴδους τινὸς αὐτονομίας παρεχομένης τῇ Ἑλλάδι ἄνευ ἀποκοπῆς τοῦ δεσμοῦ, ὅστις συνεῖχεν αὐτὴν πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν. Τὴν συνθήκην ταύτην προδήλως ὑπονοεῖ ὁ ποιητὴς ἀποδίδων τῷ Καρόλῳ τὰς λέξεις: Ἡ Ρωσία καὶ ἡ Ἀγγλία δὲν θέλουσι τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ συνθήκη τῆς 4ης Ἀπριλίου ἀπέμεινε γράμμα νεκρόν. Αἱ λοιπαὶ δυνάμεις προσεκλήθησαν νὰ προσχωρήσωσιν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ πᾶσαι ἠρνήθησαν. Ἡ προταθεῖσα μεσολάβησις δὲν ἐκηρύχθη οὐδὲ ἐπραγματοποιήθη συνεπῶς. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1826 ὁ ἄγγλος ὑπουργὸς Κόρδος Κάννιγκ εὑρισκόμενος ἐν Παρισίοις προέτεινε τῇ Γαλλικῇ κυβερνήσει νὰ συμμετάσχῃ τῆς Ἀγγλορωσικῆς συμμαχίας. Ὁ κ. δὲ Βιλλὲλ ἀπεκρίθη, ὅτι ἡ Γαλλία δὲν θὰ συμμετεῖχε συνθήκης, εἰμὴ ὡς ἴσος πρὸς ἴσους, ἐξ ἄλλου δὲ ἔθετε ὡς ὅρον τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τοῦ Σουλτάνου ὁριστικῶς ἀρνηθέντος κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1827 παρὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς Αὐστρίας τὴν διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 4ης Ἀπριλίου προταθεῖσαν μεσολάβησιν, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσία συνωμολόγησαν τῇ 6 Ἰουλίου 1827 νέαν σύμβασιν, δι' ἧς ἀνελάμβανον ἀπὸ κοινοῦ νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν μεσολάβησίν των, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἐγίνετο αὕτη παραδεκτὴ ἐντὸς ἑνὸς μηνός. Ἡ συνθήκη αὕτη ἔσχεν ὡς συνέπειαν τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου (20 Ὀκτωβρίου 1827), τὴν Γαλλικὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μωρέως (Αὔγουστος τοῦ 1827) καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Ἑλλάδος εἰς Κράτος ἀνεξάρτητον. Τὸ δὲ πρωτόκολλον τοῦτο τῆς 6ης Ἰουλίου ἐννοεῖ προφανῶς ὁ ποιητὴς θέτων εἰς τὰ στόμα Καρόλου τοῦ Γ' τὰς λέξεις: Θέλω τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουσαν. Θὰ τὴν ἐλευθερώσω μετ' αὐτῶν καὶ ἄνευ αὐτῶν.

Δι' ὃ καὶ ὁ Κάρολος κέκτηται εὐρεῖαν θέσιν ἐν τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῶν Ἑλλήνων· μετὰ δὲ τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἐπεισοδείου τοῦ χοροῦ ὁ κ. Παράσχος ἀνακράζει ἐν τρισὶ διστίχοις, δι' ὧν περατοῖ τὸ ποίημα:

Ὦ, καὶ νὰ 'μοῦδν' ὁ Θεὸς τόσο χρυσάφι, ὅση
Εὐγνωμοσύνη αἰσθάνομαι καὶ ἄσβεστη λατρεία,
Τί ἀνδριάντας ἤθελαν τὰ χέρια μου ὑψώσει,
Στὴ μνήμη τοῦ Καρόλου μου, στὴ μνήμη σου Γαλλία!
Τώρα... τὸ δάκρυ μου αὐτό, 'στὸ δάκρυ, δάκρυ δίνω
Κ' ἔνα τραγοῦδι ἀδύνατο μνημόσυνο σοῦ νιώνω.

Εὐφράνθητι σκιὰ τοῦ Καρόλου! Οὐδέποτε παρέστης ἐν παρομοίᾳ ἑορτῇ. Ἔσχες ἀναμφιβόλως τὴν ἱκανοποίησιν νὰ εὑρεθῇ ποιητής, ὅστις δι' εὐήχων στίχων νὰ θρηνήσῃ τὸ τέλος γηραιοῦ ἐξορίστου βασιλέως καὶ νὰ οἰκτείρῃ τὴν σιγὴν τῶν τηλεβόλων τῶν Ἀπομάχων, ὧν οὐδὲν διὰ τοῦ κρότου του ἀνήγγειλε τὸν θάνατόν σου.

Ἀλλὰ τίς ἐσκέφθη ποτὲ νὰ ἐγείρῃ ἀνδριάντα εἰς τὸν ἐκδόντα τὰ διατάγματα τῆς 5 Ἰουλίου 1830.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς ὁ τόσον κακῶς διευθύνας τὴν ἐσωτερικήν του πολιτικήν, ἐξετέλεσεν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δύο μεγάλα κατορθώματα: Ἔθετο τέρμα εἰς τὴν ὑπαδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν πειρατείαν τῶν Βερβερίνων*. Εἶνε οὗτος, ὅστις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Ἑλλήνων διέφευσε τὴν πρόρρησιν, ἣν ὁ Βεραντζὲ ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῶν Τούρκων λεγόντων εἰς τὰ θύματα τῶν σφαγῶν τῆς Χίου καὶ τῶν Ψαρῶν: καὶ χριστιανοὶ βασιλεῖς δὲν θὰ σᾶς ἐκδικήσωσιν.

Les rois chretiens ne vous vengeront pas.

Καὶ δὲν τῷ ἀμφισβητοῦσι τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης των. Ἀλλ' ἡ ἔκφρασις αὕτη δὲν εἶνε ἀποκλειστική: τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως δὲν χωρίζεται τοῦ ὀνόματος τοῦ ἔθνους· καὶ ἡ σκιὰ τοῦ Καρόλου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ριγήσῃ ἐκ χαρᾶς ἀκούουσα τὴν εὐχὴν τοῦ κ. Παράσχου δι' ὅλους τοὺς ἀνδριάντας, οὓς ἤθελε νὰ ἐγείρῃ εἰς τὴν μνήμην του, εἰμὴ ἀφοῦ θὰ ἐφρίττε προηγουμένως ἐξ ἀγανακτήσεως ἀκούουσα αὐτὸν ὑμνοῦντα τὴν ἀγίαν τῶν Γάλλων ἐπανάστασιν.

Δύναται πράγματι νὰ ρηθῇ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἀνεξαρτησία εἶνε θυγάτηρ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ κίνημα τοῦ 1821 δὲν εἶνε τὸ πρῶτον, ὅπερ ἐπεχείρησεν ἡ Ἑλλάς· ἀλλὰ πρὸ τοῦ 1789 πᾶσα ἀποπειρα ἦτο καταδεδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν. Ἔδει νὰ κηρυχθῶσιν αἱ ἀρχαὶ τοῦ 1789, ὅπως ἡ Ἑλλὰς ἀποσείσῃ τὴν δουλείαν, καὶ τὴν ἀπέσεισεν εἰς τὸ πεῖσμα τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας.

Βεβαίως ἡ σκέψις αὕτη ἐνέπνευσεν εἰς τὸν κ. Παράσχον τὸ ποίημα, ὅπερ ἔγραψε κατὰ τὸ 1889. Ἠθέλησε διὰ τούτου νὰ συμμετάσχῃ αὐτὸς καὶ ἡ πατρίς του εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ 1789.

Εἰς πάσας ταύτας τὰς παρατηρήσεις προστίθεται μία ἔτι, ἡ τῆς ἡμετέρας ἀφιλοκερδείας. Οὐδέποτε ὑπήρξαμεν μόνοι ἐν τῇ ἀρρωγῇ, ἣν παρέσχομεν τῇ Ἑλλάδι· ἐν Ναυαρίνῳ δὲν παρέστημεν μόνοι, καὶ ἂν τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μωρέως μόνοι ἐπεχειρήσαμεν, ἔσχομεν ὅμως τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ρωσίας. Ἀλλ' ἡ παρέμβασις τῶν δύο τούτων δυνάμεων ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ὑποψίας· Ἡ Ἀγγλία εἶχε νὰ διαφυλάξῃ τὰ ἐμπορικὰ αὐτῆς συμφέροντα καὶ τὴν προστασίαν τῶν Ἰονίων νήσων· ἡ Ρωσία ἐξ ἄλλου οὐδέποτε ἐφάνη εἰλικρινὴς φίλος τῆς ἀκαιρεότητος τῆς Τουρκίας. Ἡ ἡμετέρα ὅμως διπλωματικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἐνέργεια ἦτο ἀνωτέρα πάσης ὑποψίας· ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτως ἐξηγεῖται τὸ ἐξαιρετικὸν ὕψος τῆς ἑλληνικῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ὕμνοι δέ, οἷος ὁ τοῦ κ. Παράσχου, ἠτο δυνατόν ποτε ν' ἀπευθυνθῇ εἰς ἄλλο ἔθνος ἐκτὸς τοῦ ἡμετέρου; Καὶ ἐν τούτοις, ἐὰν παρουσιαζόμεθα ἐν τῷ κόσμῳ, δὲν λέγω μὲ τὸν στέφανον τῆς νίκης, τοὐλάχιστον ὅμως ἀκέραιοι ὡς κράτος, ὑπῆρχε φόβος μὴ ἡ ἐκδήλωσις αὕτη τῆς εὐγνωμοσύνης θεωρηθῇ ὡς τιμὴ ἀποδιδομένη εἰς τὴν δύναμιν, λατρεία εἰς τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐνεστώσῃ καταστάσει ταραχῇ δὲν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία: χαίνει πάντοτε ἐπὶ τοῦ στήθους ἡμῶν ἡ αἱμάσσουσα πληγή!

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

LÉON FEER

* Εἶνε ἄξιον σημειώσεως ἴσως ὅτι οἱ φίλοι τῆς Ἑλλάδος ἐθαύμαζον ἐπ' αὐτῆς, ἅμα ἀνακηρυσσομένης ἀνεξαρτήτου, πρὸς καταστροφὴν τῆς πειρατείας.

HENRY GREVILLE

ΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΙ

ΤΗΣ ΡΑΙΣΑΣ

(Συνέχεια).

ΜΓ'

Ἡ ὁμιλία τῆς Ἀδίνης καίτοι ἀκάρφωτος, ἦτο λίαν διασκεδαστική: Ἔμαθεν ἐκ ταύτης ἡ Ραϊσὰ χίλια δύο ἰδιαίτερα περὶ τῶν ἐπισημοτήτων τῆς Πετρουπόλεως, συνέλεξε δὲ καὶ διαφόρους πολυτίμους ἀληθῶς πληροφορίας περὶ τοῦ σύρμαυ καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν διευθύνονται οἱ σύζυγοι· ἀλλὰ ταύτας τὰς ἔθεσε κατὰ μέρος, διότι δὲν τῇ ἐχρησίμευον ἠδή.

Μεθ' ὅλην τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, τὴν τόσον εὐκολον καὶ ψυχαγωγικήν, ἡ Ραϊσὰ εὗρισκεν, ὅτι ὁ καιρὸς δὲν παρήρχετο ταχέως. Τούτου ἕνεκα μετὰ μεγάλης χαρᾶς εἶδε τὰ κωδωνοστάσια τῆς Πετρουπόλεως προκύπτοντα ἐν τῷ λευκάζοντι ὁρίζοντι τῶν φθινοπωρινῶν ἐκείνων ἡμερῶν.

Μόλις φθάσαι, ἔσπευσεν εἰς τὸν οἶκον τῆς κομήσσης Γκρέτσκυ, τὴν φορὰν δὲ ταύτην ὑπεδέχθησαν αὐτὴν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας.

— Εἶσθε ἀληθῶς ἔξοχος γυνή, εἶπεν ἡ γραῖα κόμησσα· εἰς τὴν ἀνεψιάν, ἣν δὲν εἶχεν αὐτὴ ἡ ἰδία ἐκλέξῃ. Ναί, φίλη μου. Καὶ εἰς θρόνον περιάπτετε τιμήν· λογίζομαι εὐτυχής, εἶμαι ὑπερήφανος, ὅτι εἶσθε συγγενής μου. Ἐὰν δὲ ὁ ἀνεψιός μου δὲν ἐννοήσῃ τὴν θέσιν, ἣν ὀφείλει νὰ τηρήσῃ πρὸς ὑμᾶς, βεβαίως ἡ εἴσοδος τοῦ οἴκου μου θὰ τῷ ἀπαγορευθῇ.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀκρόασις παρεχωρήθη ἄνευ βραδύτητος· ἄλλως ἦτο τοῦτο καὶ ὁ πόθος τῆς ἀρχῆς. Ἡ διαγωγὴ τῆς Ραϊσᾶς κατὰ τὴν περίοδον τῶν τοσούτων δοκιμασιῶν της ἦτο ἀληθῶς ἀξία ἀμοιβῆς καὶ ἀροῦ ἡ ἐπάνοδος τοῦ συζύγου της ἐθεωρεῖτο ὑπ' αὐτῆς ὡς ἀμοιβή... Παράδοξος ἰδιοτροπία!

εἶπόν τινες. Ὑποκρισία! εἶπον ἄλλοι πάλιν. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις, δὲν τῇ ἀπέδωκαν τοιαύτην πονηρίαν, ἀλλ' ὅτι ἡ Ραϊσὰ εἶχεν εὐγενῆ καρδίαν καὶ ὅτι συνεπῶς ἠρέσκετο εἰς τὰς καλὰς πράξεις.

Οὐδεὶς ἐσκέφθη ὅτι ἠγάπα ἴσως τὸν σύζυγόν της.

Δοθείσης τῆς χάριτος, ἡ Ραϊσὰ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τὴν μεταβιβάσῃ αὐτὴ αὐτοπροσώπως.

— Αὐτοπροσώπως; εἶπεν ὁ Αὐτοκράτωρ, ὅτε παρὰ τῆς κομήσσης ἔλαβε τὴν αἰτησιν. Νέα γυνή, καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ ὁδοιπορίαι εἶνε τόσον ἐπικίνδυνοι! Τοῦτο δὲν εἶνε πλέον ἀφοσίωσις, ἀλλ' ἡρωϊσμός!

Ἐν τούτοις, ἡ κόμησσα Γκρέτσκυ, μὲ τὴν γηραιὰν καρδίαν της παλλοῦσαν ἐκ συγκινήσεως καὶ χαρᾶς, ἔφερε τῇ ἀνεψιᾷ της τὴν ἄδειαν, ἣν ἀνέμενε μετ' ἀγωνίας. Βλέπουσα τὸ ἔγγραφον εἰς τὰς χεῖρας τῆς θείας της, ἡ Ραϊσὰ ἠσθάνθη ἀναλυόμενον τὸ ἐκ πάγου πρόσωπεῖον, ὑφ' ὃ ἀπὸ τόσων ἤδη ἡμερῶν ὑπέκρυπτε τὰς ἀδημονίας της, καὶ τὰ δάκρυά της κατέρρευσαν ἐλευθέρως ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

— Ἀναχωρῶ σήμερον τὴν ἑσπέραν, εἶπεν.

— Ὕπαγε, κόρη μου, ὕπαγε, ἀπήντησεν ἀπλουστάτα ἡ γηραιὰ κυρία. Ἐὰν ἀπεπλάνασο καθ' ὁδόν, εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ εὕρισκες πτέρυγας ἵνα σὲ φέρωσιν εἰς τὸ τέρμα.

Ἡ Ραϊσὰ ἀπῆλθε, συνοδευομένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτῆς Φαδέ.

Ἐπὶ ἀτελευτήτους ἡμέρας καὶ νύκτας, τὸ χαμηλὸν καὶ κλειστὸν ἐλκυθρον, ὅπερ εἰς Ρωσίαν καλοῦσιν *βαζόκ*, ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς προσφάτως πεσούσης χιόνος· πολλάκις σφοδρότατος ἄνεμος περιέβαλλεν ἐν τοῖς λαίλαψιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄμαξαν καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς Ραϊσᾶς· διῆλθεν ὁδούς, ἃς οὐδὲ μεγάλαι συνοδεῖαι ἐτόλμων νὰ διέλθωσιν ἐπὶ νύκτας ὁλοκλήρους στίφη λύκων πεινα λέων περιεκύκλουν τὸ ἐλκυθρόν της, ἀναμένοντες κόπωσίν τινα τῶν ἵππων ἢ φόβον τινὰ τῶν ἀνθρώπων... Οὐδὲν ἐκ τούτων ἐτάραξε τὴν Ραϊσάν.

Μακράν, ὄπισθεν τῶν ὀρέων, μετὰ τὰς καταλεύκους ἐκ τῆς χιόνος πεδιάδας, πέραν τῶν πυκνῶν καὶ ἐκτεταμένων δασῶν, — ἔβλεπε μίαν καλύβην ἐκ κυλινδρικῶν ξύλων, ἐν ᾗ κατέκειτο ἀγωνιῶν, νεκρὸς ἴσως, ὁ ἄνθρωπος ὅστις τῇ ἠρνήθη τὴν εἰρήνην, — καὶ ἠννόει ὅτι ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀπέθνησκε, δὲν θὰ ἠγάπα πλέον τὴν ζωήν. Ἐσπέραν τινά, προσηγγίζε τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου της· ὥραι τινες μόνον τὴν ἐχώριζον τοῦ τόπου τῆς ἐξορίας· τὸ πρῶτον φοβερὰ σκέψις διῆλθε τοῦ νοῦ της.

— Ἐὰν δὲν εἶνε ἐκεῖνος, ἐσκέφθη, εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἄλλων... καὶ θὰ εὑρεθῶ πρὸ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζω. Ἀλλ' αὐτὸς θὰ εἶνε ἐν γνώσει, καὶ ὁ Βαλέριος ἐπίσης! ὁποῖον αἶσχος!

Ἡ Ραϊσὰ ἔθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἵνα ἀποδιώξῃ τὴν βδελυραν ἐκείνην εἰκόνα τῆς ἀτιμώσεως, ἧς δὲν ἦτο ἄξια, καὶ κατὰ πρῶτον, μετημελήθη διὰ τὸν πλήρει ἀφοσιώσεως σκοπὸν τοῦ ταξειδίου της. Ἀλλ' ἤδη δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ὑποχωρήσεως· μὴ ἡ χάρις δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ, φυλασσομένη ἐν τῷ ἐπιθωρακίῳ της; ὤφειλε βεβαίως νὰ φέρῃ τὴν χάριν εἰς τοὺς δυσμοίρους ἐκείνους, οἵτινες τόσα ὑπέστησαν!

Ἡ ἀνατέλλουσα ἡμέρα, θλιβερὰ ἡμέρα χειμῶνος, εἰσέδυεν ἐν ταῖς μελαναῖς ἐκ τοῦ καπνοῦ καλύβαις, ὅτε τὸ βαζὸκ ἐσταμάτει πρὸ τῆς ἀστυνομίας. Ἀφοῦ ἐγένετο ἡ δέουσα ἐξέλεγξις τῶν ἐγγράφων τῆς νέας γυναικός, ὡδηγήθη αὕτη εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ συζύγου της μεθ' ὅλον τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὸ ὄνομά της σεβασμόν.

Ἔζων εἰσέτι. — Ἦτο καλὸν καὶ τοῦτο, ἀλλ' ὁ Βαλέριος ἔπασχε δεινῶς....

Ἡ Ραϊσὰ εἰσῆλθεν ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ χαμηλῷ θαλάμῳ, ἐν ᾧ οἱ τάπητες τῆς Ἀσίας ἐκάλυπτον τοὺς τοίχους· ἐν ᾧ τὰ περιφθέντα ὑπ' αὐτῆς ἀντικείμενα ἔδιδον ὄψιν τινὰ πολυτελείας καὶ ἀνέσεως εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο ἐνδιαίτημα.

Ἐπὶ χαμηλῆς κλίνης κεκαλυμμένης ἐκ διθερῶν καὶ λεπτῆς λινῆς σινδόνος φερούσης τὰ ἄρχικα γράμματα τῶν Γκρέτσκυ, — ἦσαν καὶ ταῦτα τῆς Ραϊσᾶς ἀποστολαί, — ὁ κόμης Γκρέτσκυ ἀπὸ ἓξ ἤδη ἡμερῶν παρελήρει. Εἰς τὴν θέαν τῆς νέας γυναικός, μορφὴ κάτισχνος ἠγέρθη μετὰ κόπου· ἦτο ὁ Ρεζώφ.

Δὲν ἀνεγνώρισε τὴν Ραϊσάν· εἶχε τόσον μεταβληθῆ καὶ τόσον ὀλίγον τὴν εἶχεν ἰδῆ! Ἡτοιμάζετο νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομά της, νομίζων ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἢ ἄλλην τινὰ μεγάλην κυρίαν διαβάτιδα, συμπαθοῦσαν ὑπὲρ τῶν πασχόντων.

— Εἶμαι ἡ Ραϊσὰ Γκρέτσκυ, εἶπεν ἡ εἰσελθοῦσα.

Ὁ Ρεζώφ ἐμβρόντητος, ἠθέλησε νὰ ὑποκλιθῇ πρὸ αὐτῆς, ἀλλ' ἦτο τόσον ἀδύνατος, ὥστε θὰ ἔπιπτεν ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς θλιβερᾶς πραγματικότητα. Ἡ ἡμέρα Ραϊσᾶς ἔλαβε τὴν χεῖρα ἐκείνην, ἥτις τὸν ἐδόξησε καὶ τὴν ἠσπάσθη εὐλαβῶς οὐδὲ λέξις ἀντηλλάχθη μεταξὺ αὐτῶν.

Ὁ Βαλέριος κατέκειτο ἀναίσθητος σχεδόν. Μακραὶ ναρκώσεις διεδέχοντο στιγμὰς παραληρισμοῦ, τότε δὲ ἐκοίμᾶτο ὕπνον βαθὺν καὶ ἀγωνιῶδη. Ἡ Ραϊσὰ ἐκάθισε πλησίον του, ἔθεσε ἐν προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν ἰσχυνὴν κεφαλήν του, ἐξωμάλισε τὴν σινδόνην ἐπὶ τοῦ ἐφαπλώματος καὶ κατεβίβασε τὰ περικάρπια τοῦ ὑποκαμίσου ἐπὶ τῶν σκελετωδῶν χειρῶν τοῦ συζύγου της.... Αἱ ἡνοῦσαι ὅτι ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀπέθνησκε, δὲν θὰ ἠγάπα πλέον τὴν ζωήν. Ἐσπέραν τινά, προσηγγίζε τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου της· ὥραι τινες μόνον τὴν ἐχώριζον τοῦ τόπου τῆς ἐξορίας· τὸ πρῶτον φοβερὰ σκέψις διῆλθε τοῦ νοῦ της.

— Ἐὰν δὲν εἶνε ἐκεῖνος, ἐσκέφθη, εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἄλλων... καὶ θὰ εὑρεθῶ πρὸ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζω. Ἀλλ' αὐτὸς θὰ εἶνε ἐν γνώσει, καὶ ὁ Βαλέριος ἐπίσης! ὁποῖον αἶσχος!

Ἡ Ραϊσὰ ἔθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἵνα ἀποδιώξῃ τὴν βδελυραν ἐκείνην εἰκόνα τῆς ἀτιμώσεως, ἧς δὲν ἦτο ἄξια, καὶ κατὰ πρῶτον, μετημελήθη διὰ τὸν πλήρει ἀφοσιώσεως σκοπὸν τοῦ ταξειδίου της. Ἀλλ' ἤδη δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ὑποχωρήσεως· μὴ ἡ χάρις δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ, φυλασσομένη ἐν τῷ ἐπιθωρακίῳ της; ὤφειλε βεβαίως νὰ φέρῃ τὴν χάριν εἰς τοὺς δυσμοίρους ἐκείνους, οἵτινες τόσα ὑπέστησαν!

Ἡ ἀνατέλλουσα ἡμέρα, θλιβερὰ ἡμέρα χειμῶνος, εἰσέδυεν ἐν ταῖς μελαναῖς ἐκ τοῦ καπνοῦ καλύβαις, ὅτε τὸ βαζὸκ ἐσταμάτει πρὸ τῆς ἀστυνομίας. Ἀφοῦ ἐγένετο ἡ δέουσα ἐξέλεγξις τῶν ἐγγράφων τῆς νέας γυναικός, ὡδηγήθη αὕτη εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ συζύγου της μεθ' ὅλον τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὸ ὄνομά της σεβασμόν.

Ἔζων εἰσέτι. — Ἦτο καλὸν καὶ τοῦτο, ἀλλ' ὁ Βαλέριος ἔπασχε δεινῶς....

Ἡ Ραϊσὰ εἰσῆλθεν ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ χαμηλῷ θαλάμῳ, ἐν ᾧ οἱ τάπητες τῆς Ἀσίας ἐκάλυπτον τοὺς τοίχους· ἐν ᾧ τὰ περιφθέντα ὑπ' αὐτῆς ἀντικείμενα ἔδιδον ὄψιν τινὰ πολυτελείας καὶ ἀνέσεως εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο ἐνδιαίτημα.

Ἐπὶ χαμηλῆς κλίνης κεκαλυμμένης ἐκ διθερῶν καὶ λεπτῆς λινῆς σινδόνος φερούσης τὰ ἄρχικα γράμματα τῶν Γκρέτσκυ, — ἦσαν καὶ ταῦτα τῆς Ραϊσᾶς ἀποστολαί, — ὁ κόμης Γκρέτσκυ ἀπὸ ἓξ ἤδη ἡμερῶν παρελήρει. Εἰς τὴν θέαν τῆς νέας γυναικός, μορφὴ κάτισχνος ἠγέρθη μετὰ κόπου· ἦτο ὁ Ρεζώφ.

Δὲν ἀνεγνώρισε τὴν Ραϊσάν· εἶχε τόσον μεταβληθῆ καὶ τόσον ὀλίγον τὴν εἶχεν ἰδῆ! Ἡτοιμάζετο νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομά της, νομίζων ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἢ ἄλλην τινὰ μεγάλην κυρίαν διαβάτιδα, συμπαθοῦσαν ὑπὲρ τῶν πασχόντων.

— Εἶμαι ἡ Ραϊσὰ Γκρέτσκυ, εἶπεν ἡ εἰσελθοῦσα.

Ὁ Ρεζώφ ἐμβρόντητος, ἠθέλησε νὰ ὑποκλιθῇ πρὸ αὐτῆς, ἀλλ' ἦτο τόσον ἀδύνατος, ὥστε θὰ ἔπιπτεν ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς θλιβερᾶς πραγματικότητα. Ἡ ἡμέρα Ραϊσᾶς ἔλαβε τὴν χεῖρα ἐκείνην, ἥτις τὸν ἐδόξησε καὶ τὴν ἠσπάσθη εὐλαβῶς οὐδὲ λέξις ἀντηλλάχθη μεταξὺ αὐτῶν.

Ὁ Βαλέριος κατέκειτο ἀναίσθητος σχεδόν. Μακραὶ ναρκώσεις διεδέχοντο στιγμὰς παραληρισμοῦ, τότε δὲ ἐκοίμᾶτο ὕπνον βαθὺν καὶ ἀγωνιῶδη. Ἡ Ραϊσὰ ἐκάθισε πλησίον του, ἔθεσε ἐν προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν ἰσχυνὴν κεφαλήν του, ἐξωμάλισε τὴν σινδόνην ἐπὶ τοῦ ἐφαπλώματος καὶ κατεβίβασε τὰ περικάρπια τοῦ ὑποκαμίσου ἐπὶ τῶν σκελετωδῶν χειρῶν τοῦ συζύγου της.... Αἱ ἡνοῦσαι ὅτι ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀπέθνησκε, δὲν θὰ ἠγάπα πλέον τὴν ζωήν. Ἐσπέραν τινά, προσηγγίζε τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου της· ὥραι τινες μόνον τὴν ἐχώριζον τοῦ τόπου τῆς ἐξορίας· τὸ πρῶτον φοβερὰ σκέψις διῆλθε τοῦ νοῦ της.

— Ἐὰν δὲν εἶνε ἐκεῖνος, ἐσκέφθη, εἶνε εἷς ἐκ τῶν ἄλλων... καὶ θὰ εὑρεθῶ πρὸ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζω. Ἀλλ' αὐτὸς θὰ εἶνε ἐν γνώσει, καὶ ὁ Βαλέριος ἐπίσης! ὁποῖον αἶσχος!

Ἡ Ραϊσὰ ἔθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἵνα ἀποδιώξῃ τὴν βδελυραν ἐκείνην εἰκόνα τῆς ἀτιμώσεως, ἧς δὲν ἦτο ἄξια, καὶ κατὰ πρῶτον, μετημελήθη διὰ τὸν πλήρει ἀφοσιώσεως σκοπὸν τοῦ ταξειδίου της. Ἀλλ' ἤδη δὲν ἦτο πλέον καιρὸς ὑποχωρήσεως· μὴ ἡ χάρις δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ, φυλασσομένη ἐν τῷ ἐπιθωρακίῳ της; ὤφειλε βεβαίως νὰ φέρῃ τὴν χάριν εἰς τοὺς δυσμοίρους ἐκείνους, οἵτινες τόσα ὑπέστησαν!

Ἡ ἀνατέλλουσα ἡμέρα, θλιβερὰ ἡμέρα χειμῶνος, εἰσέδυεν ἐν ταῖς μελαναῖς ἐκ τοῦ καπνοῦ καλύβαις, ὅτε τὸ βαζὸκ ἐσταμάτει πρὸ τῆς ἀστυνομίας. Ἀφοῦ ἐγένετο ἡ δέουσα ἐξέλεγξις τῶν ἐγγράφων τῆς νέας γυναικός, ὡδηγήθη αὕτη εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ συζύγου της μεθ' ὅλον τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὸ ὄνομά της σεβασμόν.

Ἔζων εἰσέτι. — Ἦτο καλὸν καὶ τοῦτο, ἀλλ' ὁ Βαλέριος ἔπασχε δεινῶς....

Ἡ Ραϊσὰ εἰσῆλθεν ἐν τῷ σκοτεινῷ καὶ χαμηλῷ θαλάμῳ, ἐν ᾧ οἱ τάπητες τῆς Ἀσίας ἐκάλυπτον τοὺς τοίχους· ἐν ᾧ τὰ περιφθέντα ὑπ' αὐτῆς ἀντικείμενα ἔδιδον ὄψιν τινὰ πολυτελείας καὶ ἀνέσεως εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο ἐνδιαίτημα.

Ἐπὶ χαμηλῆς κλίνης κεκαλυμμένης ἐκ διθερῶν καὶ λεπτῆς λινῆς σινδόνος φερούσης τὰ ἄρχικα γράμματα τῶν Γκρέτσκυ, — ἦσαν καὶ ταῦτα τῆς Ραϊσᾶς ἀποστολαί, — ὁ κόμης Γκρέτσκυ ἀπὸ ἓξ ἤδη ἡμερῶν παρελήρει. Εἰς τὴν θέαν τῆς νέας γυναικός, μορφὴ κάτισχνος ἠγέρθη μετὰ κόπου· ἦτο ὁ Ρεζώφ.

Δὲν ἀνεγνώρισε τὴν Ραϊσάν· εἶχε τόσον μεταβληθῆ καὶ τόσον ὀλίγον τὴν εἶχεν ἰδῆ! Ἡτοιμάζετο νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομά της, νομίζων ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας,

ΜΔ'

Χάρις εἰς τὴν ὑφαστηρίαν καὶ συνεχῆ θεραπείαν, χάρις εἰς τὴν ἀκάματον τρυφερὰν προσοχὴν τῆς Ραϊσᾶς, χάρις εἰς τὰς ἀγρυπνίας τοῦ Φαδέ, ὅστις δὲν ἔκλεις τὰς βλέφαρα ἵνα περιστείλη τὸν τεταραγμένον ὕπνον τοῦ νέου αὐθέντου του, ὁ Βαλέριος ἀφυπνίσθη ἡμέραν τινὰ ἀδύνατος καὶ κατάκοπος, ἀλλὰ κύριος τοῦ πνεύματός του καὶ ἀπηλλαγμένος τοῦ πυρετοῦ. Τοῦτο ἀνεμέμετο: αἱ τρεῖς τελευταῖαι νύκτες ἐξήντλησαν τόσον τὴν Ραϊσάν, ὥστε ἡ κατάστασις της ἐπαρουσίαζεν ἀνησυχίας τινάς· ἀλλὰ πᾶσαι αἱ πρόνοιαι ἐλήφθησαν, ἵνα ἀποτρέψωσιν ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην συγκίνησιν ἐκ τοῦ ἀσθενοῦς, ὅστις τόσον ἦτο ἔτι ἐγγὺς τοῦ κινδύνου· ὁ Ρεζῶφ καὶ ὁ Σαβακὶν ἱστάντο πλησίον τῆς κλίνης ὅτε μετὰ ὡρῶν τινων ἤσυχον ὕπνον, ὁ Βαλέριος ἀφυπνίσθη.

— Ἀ! ἐδῶ εἶσθε; εἶπε μετὰ τῆς βαθείας ἐκείνης φωνῆς τῶν ἐπανερχομένων τόσον μακρόθεν. Εἶσθε ἀμφότεροι ζῶντανοί;

— Καὶ σὺ ἐπίσης! εἶπε μετ' εὐθυμίας ὁ Ρεζῶφ. Ἠξεύρεις ὅτι ἐσώθης; Ἀ! ναί, φίλε μου, δὲν ἐπιδέχεται συζήτησιν τοῦτο, ἐσώθης!

— Ἔκφρασις χαρᾶς ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Βαλερίου, ὅστις ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἤρχισε νὰ αἰσθάνηται τὴν ἠδονὴν καὶ τὴν νάρκωσιν τῆς ἀναρρώσεως.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἔλαβε ζωμόν, ὁ δὲ Σαβακὶν προσεπάθει νὰ τὸν πείσῃ ὅτι εὕρισκε τὸν ζωμὸν καλὸν διότι ἦτο θεραπευμένος. Ὁ Σαβακὶν ἐγνώσκεν ἐν τούτοις ἐκ πείρας, ὅτι πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς Ραϊσᾶς, ὁ ζωμὸς ἦτο ἄθλιος.

— Εἶχον περίεργον παραληρισμόν, κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, εἶπεν ὁ Βαλέριος· μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τὸν Φαδὲ εἰς τὸ προσκεφάλαιόν μου· καὶ φαντάσθητε, ὅτι καὶ τώρα νομίζω ὅτι τὸν εἶδον σήμερον τὴν πρωΐαν. Ὑποθέτω ὅτι ἐκοιμώμην.

— Τί θὰ ἔλεγες, ἀπήντησε δειλῶς ὁ Σαβακίν, ἂν ὁ γέρων ὑπηρέτης σου ἤρχετο νὰ σὲ νοσηλεύσῃ;

Τὸ πρόσωπον τοῦ Βαλερίου ἐξέφρασεν ἔκπληξιν τόσης χαρᾶς καὶ ἐλπίδος, ὥστε οἱ φίλοι του ἀπεφάσισαν νὰ προκαλέσωσι διὰ νεύματος τὸν Φαδέ, ὅστις κεκρυμμένος ὄπισθεν τῆς ἡμιανοίκτου θύρας, δὲν ἐτόλμα νὰ φανερωθῇ, φοβούμενος μὴ γείνῃ αἰτία ζωηρᾶς συγκινήσεως.

— Θὰ ἦτο παρὰ πολὺ εὐτυχία, εἶπεν ὁ Βαλέριος, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον τοῦτο! Μοὶ φαίνεται ἐν τούτοις, ὅτι ἐὰν ἔβλεπον τὸ ἀγαθὸν τοῦ προσώπου, θὰ ἤμην ἐντελῶς καλά.

Δεύτερον νεῦμα ἔφερε τὸν Φαδέ, ὄπισθεν τῆς κλίνης — δὲν ἐτόλμα νὰ προβῇ — Ὁ Βαλέριος ἀνεγνώρισε τὸ βάδισμά του.

— Εἰσαι ἐδῶ, Φαδέ; εἶπε πειρώμενος νὰ στραφῇ.

Ὁ γέρων ἐγονάτισε πρὸ τοῦ κυρίου του κρύπτων τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν ἐφαπλωμάτων.

Ὁ Γκρέτσκυ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ ὑπηρέτου, καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του ἵνα ἐμποδίσῃ δύο δάκρυα νὰ ἐκχυθῶσι.

— Εἶμαι ὑπερευχαριστημένος, εἶπε χαμηλοφώνως, εἶμαι ὑπερευχαριστημένος!

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ Βαλέριος δὲν ἐζήτησεν ἐξηγήσεις· τὸ πνεῦμα τῶν ἀγαλλιαζόντων εἶνε λίαν ὀκνὸν· ἀρκεῖται εἰς πιθανότητας ἢ καὶ εἰς οὐδὲν ἀπολύτως. Τὰ τετελεσμένα γεγονότα τῷ ἀρκοῦσι. Δι' ὅ, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁ ἀσθενὴς ἐξιδίλου ἐνθουσιασμὸν ἐπαναβλέπων τὸν γηραιὸν τοῦ Φαδὲ χωρὶς οὐδὲ νὰ ἐρωτήσῃ διὰ ποῖον θαύματος εὑρέθη ἐκεῖ.

Ἀλλ' ὁ Γκρέτσκυ ἀντελήφθη βαθυτάτην τῆς θέσεώς του καὶ κατὰ τὰς στιγμὰς τοῦ ἠμιληθάργου, καθ' ὃν αἱ δυνάμεις ἐπανέρχονται καλλίτερον, ἤρχισε νὰ διακρίνῃ περὶ αὐτὸν μυστήριόν τι. Κατά τινας ὥρας ὁ Φαδὲ ἐξηρανίζετο τακτικῶς ἄνευ προφανοῦς λόγου· λεπτὴ καὶ ἐπιμελημένη τροφὴ ἐξήγειρε τὴν ὀχνὴν ὄρεξιν τῶν τριῶν νέων, οἵτινες συνεγευματίζον. Ἡμέραν τινὰ μανδύλιον ἐκ βατίστης, λησμονηθὲν ἐπὶ τραπέζης, ἀνηρπάγη ὑπὸ τοῦ Φαδέ... Δὲν ἀνήκε τῷ γηραιῷ ὑπηρέτῃ, ἀλλ' ὅμως οὔτε ὁ Σαβακίν, οὔτε ὁ Ρεζῶφ διεμαρτυρήθησαν... Κατὰ δὲ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως, καθ' ἃς τὸν ἐνόμιζον κοιμώμενον, ἤκουέ τινα συνδιαλεγόμενον χαμηλοφώνως τινὰ ἀόρατον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ ἄνεσις τοῦ οἴκου προήρχετο.... Ἡ κρίσις τῷ ἐπανῆλθε τέλος ἱκανῶς ἰσχυρά, ὥστε νὰ ἐπιθυμήσῃ καὶ ζητήσῃ μίαν ἐξήγησιν.

— Πῶς ἦλθεν ὁ Φαδὲ ἐδῶ; ἠρώτησε τὸν Ρεζῶφ, ὅστις ἦτο ἐν πλήρει, ὀδῷ ἀναρρώσεως καὶ εἰς κατάστασιν νὰ βαδίζῃ οὐ μόνον ἐν τῷ θαλάμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ οἴκου.

— Ἦλθε δι' ἐλκύθρου, καὶ ὅλος ὁ κόσμος, ἀπήντησεν ὁ νέος ἀζωματικὸς μειδιῶν.

— Δὲν ἐρωτῶ τοῦτο εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ ἀδημονῶν· διατί καὶ πῶς ἦλθε;

Διότι ἦσο ἀσθενής.

— Ἡ θεία μου τὸν ἐστείλεν; εἶπεν ἐπιμένων ὁ Βαλέριος.

— Ἡ ἀδελφή μου εἰδοποίησεν ὅτι εἰμεθα ἀσθενεῖς.

— Ἀ! εἶπεν ὁ Γκρέτσκυ μετὰ τινος δυσαρεσκείας.

Μετεκινήθη ἐν τῇ κλίνῃ του, ἐβυθίσθη ἐντὸς τῶν προσκεφαλαίων του καὶ περιεργάσθη διὰ τοῦ βλέμματος τὸν θάλαμον. Αἰφνης οἱ ὀφθαλμοί του προσηλώθησαν ἐπὶ μικροῦ κανίστρου ἐκ ψιάθου ἀνηρτημένου ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῆς Ραϊσᾶς ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ παραθύρου καὶ λησμονηθέντος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

— Κάποιος εἶνε ἐδῶ! ἀνεκραξεν ὁ Γκρέτσκυ διὰ φωνῆς ἰσχυροτέρας παρ' ὅσον θὰ ἀνέμενέ τις μετὰ ἀσθένειαν τόσον μακράν· ποῖος εἶνε ἐδῶ; θέλω νὰ τὸ μάθω.

Ὁ Ρεζῶφ ἰδὼν ὅτι ἀδύνατον νὰ ὑποκρίνεται ἐπὶ πλέον·

— Ἀληθῶς εἶνε κάποιος ἐδῶ, εἶπεν, ἐλθὼν ὡς ἄγγελος καλῆς εἰδήσεως.

Ὁ Βαλέριος ἠρώτα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλ' ἀκούσας περὶ καλῆς εἰδήσεως, ἐμειδίασε πικρῶς.

— Μήπως ὑπάρχουν πλέον καλαὶ εἰδήσεις δι' ἡμᾶς; εἶπεν ἐξόριστοι, μακραν τοῦ κόσμου, δὲν ζῶμεν πλέον διὰ τοὺς ἄλλους...

— Ἐξαιρουμένου τοῦ καλοῦ σου Φαδέ, διέκοψεν ὁ Ρεζῶφ μετὰ τινος μομφῆς. Ἐ, λοιπόν, εὑρέθη τις διὰ νὰ μᾶς φερῃ καλὰς εἰδήσεις!... Ἀμέσως, Γκρέτσκυ, μόλις θεραπευθῆς θὰ ταξειδεύσωμεν.

— Μᾶς πέμπουσι μακρύτερα ἀκόμη; Δὲν εἴμεθα τάχα ἀρκετὰ μακραν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου;

— Ὄχι.

Ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀναρρωνύοντος ἐζωγραφήθη ἀγωνία τόσον ἀλγεινή, ὥστε ὁ Ρεζῶφ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ.

— Ἐπανερχόμεθα εἰς Πετρούπολιν, εἶπε θλίβων ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου του.

— Τί; ἡ χάρις;

— Ναί.

Ὁ Βαλέριος ὠχρίασε παρευθὺς καὶ ἡ χεὶρ του κατέστη ψυχροτάτη· ὁ Ρεζῶφ ὅστις ἐκράτει αὐτὴν ἐγένετο ἔκφρων.

— Κόμησσα, ἀνέκραξε τρέχων πρὸς τὴν θύραν, βοήθειαν!

Ἡ Ραϊσὰ εἰσῆλθε παρευθύς· ὁ Βαλέριος εἶχεν ἀνοίξῃ ἤδη τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τὴν παρετήρει μετὰ βαθυτάτης καταπλήξεως.

— Ὁ ἀνόητος! τί ἔκαμα! ἀνεφώνησεν ὁ Ρεζῶφ σύρων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του.

Δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Ὁ Βαλέριος παρετήρει τὴν σύζυγόν του μετ' ὀφθαλμῶν μεστῶν ὀργῆς καὶ χαρᾶς ἅμα. Ἠγνόει τί νὰ σκεφθῇ περὶ ἐχθρᾶς ἐλθούσης ἐκ τόσης ἀποστάσεως ἵνα τὸν βοηθήσῃ.

— Εἴσθε ὑμεῖς, κυρία, ἥτις ἐφέρατε τὴν χάριν;

— Ὑμεῖς, κυρία, ἐφέρατε τὴν εἰδησιν τῆς χάριτός μας;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἡ Ραϊσὰ μετὰ τρεμούσης φωνῆς. Δὲν ἐτόλμα νὰ ἐγείρῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ συζύγου της, φοβουμένη μὴ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου του τὴν σκληραν εἰρωνείαν, ἥτις τόσον ἄλλοτε τὴν ἐβασάνισε!

— Καὶ εἰς ποῖον ὀφείλομεν τὴν χάριν ταύτην; Εἰς τὴν θείαν μου, ἀναψιβόλως;

— Εἰς τὴν σύζυγόν σου, εἰς αὐτὴν καὶ μόνην, ἐφώνησεν ὁ Ρεζῶφ, εἰς τὸν ἄγγελον ὃν παρεγνώρισας, εἰς ἐκείνην ἥτις διῆλθε τὴν Σιβηρίαν κατὰ τὴν χειρίστην ἐποχὴν τοῦ ἔτους, ἵνα μᾶς φέρῃ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν χαράν.

Ὁ Γκρέτσκυ ἐξηκολούθει παρατηρῶν τὴν σύζυγόν του. Ἦτο ἀναμφισβήτητον ὅτι ἔφερε μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας τὸν τίτλον ὃν τὸ αὐτοκρατορικὸν διάταγμα τῇ ἀπένειμε. Τὸ εὐγενὲς καὶ τέλειον ἐκεῖνο πρόσωπον ἦτο ἐξ ἐκείνων ἅτινα πάντες θὰ ἐσέβοντο· ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις τῶν παρελθόντων δεινῶν ἦτο ἔτι λίαν ζωηρὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Βαλερίου ἵνα δυνηθῇ νὰ σκεφθῇ ὡς πᾶς ἄλλος.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία, εἶπε βραδέως, ὡσεὶ μετὰ θλίψεως. Ἡ εὐεργεσία αὕτη διαδέχεται τόσας ἄλλας· ἐκδικεῖσθε μετὰ πολλῆς εὐγενείας.

Στρέψας δὲ τὴν κεφαλὴν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅτε τοὺς ἤνοιξεν, ἡ Ραϊσὰ εἶχεν ἐξέλθη τοῦ θαλάμου. Ὁ Ρεζῶφ τὴν παρετήρει μετ' ὀργῆς.

— Ἐγὼ χάριν εἰς τὴν ἀσθένειάν σου, εἶπε τῷ κόμητι, ἀλλὰ θὰ σοὶ εἴπω τί σκεπτόμαι περὶ τῆς διαγωγῆς σου.

Παρ' ὀλίγον ἔρχομαι συμβουλάς, ἀπεκρίθη ἐπιμόνως ὁ Γκρέτσκυ, καὶ ἀκλείσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς εἰς θέλων νὰ κοιμηθῇ.

ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ

Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, ἡ Ἀκρόπολις ἐθαυμάσιεν ἐν τῷ ὑπ. ἀριθ. 2.676 φύλλῳ αὐτῆς πρώτην μὲν, τάδε: «Τὴν ἡμέραν τῶν γάμων ἡ ψυχὴ *Βορειογερμανικὴ* τὸ ὄργανον τοῦ Βισμαρκ, ὃ ἀποίας ἀρχαίου λοιπὸν μόνον σημεῖον ἀπέδειξεν εἰς τοὺς χαρεῖς τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Σοφίας, ἐδημοσιεύσεν ἐπὶ κεφαλίδος τοῦ φύλλου τῆς ἐν ὡραίῳ πλαισίῳ τὸ ἐπόμενον ποίημα, ὅπερ μεταφέρομεν εἰς τὰς στήλας ἡμῶν ἵνα τῶν ἐννοούντων τὰ ἀρχαία» εἶτα δὲ, ἄνευ μεμψιμοιρίας περὶ τοῦ ποιητοῦ δηλώσεως, καὶ τὸ ποίημα.

Μὴ δυνηθέντες μαθεῖν τὴν γερμανικὴν ἐπιφημερίδα νὰ νοήσωμεν, ἀγνοοῦμεν πρὸς τὸν ἡμέτερον ἡ ἀλλοδαπὸς εἶναι ὁ ποιητὴς πῶς δὲ καλεῖται καὶ ὁποῖος ἐστὶν ἐκεῖνος καὶ ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ ποιήματος καὶ τῆς ἐν ἡ κατεχωρίσθη ἐφημερίδος εἰκάζομεν ὅτι ὁ γράψας εἶναι Γερμανὸς καὶ δὴ ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων.

Δὲν εἶνε μικρὰ ἱστορία ἡ ἱστορία ἡ ὑμνοῦσα ὁ ἀπτῆσις τῆς διανοίας τοῦ ποιητοῦ, ὅτε καὶ αἱ ἔννοιαι τοῦ ποιήματος, ἀλλ' εἶναι αὗται λογικαὶ καὶ ἀκόλουθοι, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ λέξις καὶ ἀνθηρὰ καὶ τὸ ποίημα ἀπλοῦν ὡ διαπνέει ποὸς τοῦτοις θεία τις αὖρα ἐξ εὐγενοῦς καὶ καλοκαγαθοῦ ἥρωος τοῦ ποιήσαντος, εἶνε χαριέν ἅμα καὶ ἀφελεστάτον. Πρόδηλον εἶνε ὅτι ὁ τοῦτο συνθέμενος εἶνε ἥττον μουσόληπτος ποιητὴς ἢ εὔμουσος λογιος, χρηστὸς μὲν ἀνὴρ, ἐγκρατέστατος δὲ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ εἰς ὃν ὁ ἑλληνισμὸς αὐτοῦ καὶ φόβος περὶ τὴν χρῆσιν τῆς φράσεως καὶ τῶν μέτρων δεινότης περιποιεῖ ὄντως μεγάλην τιμήν. Εἶνε δὲ τὸ ποίημα ἀναντιρρήτως τὸ ἄριστον τῶν ἐπὶ τοῖς γάμοις τῶν βασιλοπαίδων Σοφίας καὶ Κωνσταντίνου δημοσιευθέντων, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθῶς ἐποιήσαμεν ἵνα καταχωρίσωμεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐφημερίδι. Ἐβδομάδος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ παράφρασιν ἐμμετρον εἰς τὴν νῦν παρ' ἡμῖν γραφομένην ἀριν τῶν πολλῶν. Καὶ ἡ παρ' ἡμῖν δημοσιευομένη παράφρασις εἶνε ἔργον τοῦ ἡμετέρου φίλου κ. Ν. Σπαθῆ, ὅστις φιλοφρόνως ἐδέξατο, καίτοι μετὰ διαταγμοῦ τινος τὴν ἡμετέραν παρακλησιν ἀπὸ τὴν ἀποτρίβην τῆς ἀξίας, ἣν ὑφίσταται πως δήποτε ἐπιχειρεῖ μεταφραζόμενον τὸ ἀρωτότυπον, καὶ ὅστις ἐν τοῖς πᾶσι τὸν σκόπελον τοῦτον μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐπιτυχίας.

Ἦν ποτε Μουσῶν ἔθος ἀγῶν, Ἑλλάδος αἶα,
ἐν τῷ τοῦ Ἑλλήνων ἔθνει δαπμοσύνῃ
σοὶ μόνῳ, ἄνοιξ, Ὅμηρε, χαρίσθη σοὶ δὲ, τὸν Ἄσκρα
κέντρῳ ἀγωγῆς· κλέος τοῦ κεδοικίας
ἢ δὲ καὶ ἡμετέρα πατρὶς κλυτὴ εὐγένεια εἶναι.
Πίνδαρε καὶ Σοφοκλεῖ, καὶ σή, Ἀριστοφάνες,
ἢ δ' οὐδὲν πέκε: εὐθύτερον κεροπεσεῖ, κίθη ἢ
Ὀφαῖν καὶ σοφίας ἐμπεκαὶ ἀμφοῖδε.
Ἀλλὰ σὲ ἀλλὰ βροτοὶ φοιτοῦσε ἀγωνεῖν ὑπ' ἀνάγκης·
Ἑλλὰς δὲ κλεινὴν πόμπον ἤμαν ἔκαν.
σὺν δὲ θεῶν ἐπεσόν νέοι, παῦσανεν δ' ἀοιδῶν
ἀγνοὶ καὶ χῆρα σέβεν βέλτερα χορῶν.
ἢ τοῦ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Οἱ κ. κ. Κολλαρδὸ καὶ Ζουμπὲν ἀπόφοιτοι τῆς «École Normale» διωρίσθησαν μαθηταὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς σχολῆς.—Ὁ Γάλλος ἱστοριογράφος κ. Emile Legrand ἐξέδωκε κατ' αὐτὰς νέον ἔργον του, δι' οὗ προκειμένου περὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ διαφωτίζονται πολλὰ ἱστορικὰ σημεῖα τοῦ ἔθνους ἡμῶν κατὰ τὸν ις' αἰῶνα. Ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ ὁ κ. Legrand λέγει ὅτι εἰς κατάρτισιν τοῦ ἔργου μεγάλως ἐβοηθήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Γοτίγγῃ σπουδάζοντος Ἕλληνος ἱστοριοδίφου κ. Β. Μυστακίδου.—Νέου ἔργου τῆς βασιλίσσης τῆς Ρουμανίας Ἐλισάβετ ἢ μᾶλλον τῆς λογίας Κάρμεν Σύλβα ἀγγέλλεται ἡ προσεχὴς ἔκδοσις· θὰ φέρῃ τὸν τίτλον: Τίς Κρούει; καὶ θὰ συνοδεύηται ὑπὸ προλόγου τοῦ κ. Πέτρου Λοτί. — Ἤρξαντο τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ διὰ τοῦ κ. Ἀχ. Παράσχου ἀπαγγείλαντος ποίημα ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι τοῦ Σωματείου. Παρίστατο καὶ ὁ πρίγκιψ Βερνάρδος τοῦ Σάξ-Μάϊνιγγεν.—Ἀπεβίωσεν ὁ πρύτανις τῶν κριτικῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων Κάρολος Γαβριὴλ Κόβετ, καθηγητὴς τῆς φιλολογίας.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἀπόψε γενήσεται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Σαμάρα ἡ πρώτη ἐνταῦθα παράστασις τῆς Φλώρας Μιράμπιλις. Ἀπὸ ἡμερῶν προηγοράσθησαν αἱ θέσεις πᾶσαι τοῦ θεάτρου, δι' ἀμφοτέρας τὰς δύο ἐκτάκτους τοῦ μελοδράματος τούτου παραστάσεις. Κατόπιν ἡ Φλώρα θὰ τεθῇ ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ τακτικοῦ δραματολογίου. — Ἐν τῷ Ζαππείῳ ἐγένετο τὴν Πέμπτην ἡ συναυλία τῆς Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας πρὸς τιμὴν τῆς πριγκιπίσσης Σοφίας. Κατ' αὐτὴν ἐξετελέσθη κατὰ πρῶτον τὸ χάριν τῶν βασιλικῶν γάμων συντεθὲν θριαμβευτικὸν ἐμβατήριον τοῦ κ. Σαμάρα, ὅπερ καὶ ἐπέτυχεν. — Ἡ καλλιτέχνις τοῦ λόγου Κάρμεν Σύλβα πρὸ μικροῦ ἐδημοσίευσε νέον ἔργον της, συλλογὴν ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Chanchons sur la mer», ἅτινα ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν συνθέτην Auguste Bungert ὅπως τὰ μελοποιήσῃ. Καταγίνεται δὲ καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν λιμπρέτου, τοῦ ὁποίου ὁ τίτλος μᾶς μένει ἄγνωστος. — Ἡ χήρα τοῦ Ριχάρδου Βάγνερ, ἐδήλωσεν ὅτι τὴν διεύθυνσιν τοῦ Βαγνερίου θεάτρου Bayerouth θὰ ἔχῃ ὁ δεκαοκταετὴς υἱός της Siegfried, εὑρισκόμενος νῦν εἰς τὸ Ὠδεῖον τῆς Φραγκφούρτης πρὸς τελειοποίησίν του εἰς τὴν μουσικήν. — Ὁ διαπρεπὴς θαλασσογράφος κ. Βολανάκης ἤρξατο τῆς ἐκτελέσεως εἰκόνος παριστώσης τὸν εἰσπλοῦν τῆς Ἀμφιτρίτης, κομιζούσης εἰς Πειραιᾶ τὴν πριγκίπισσαν Σοφίαν. — Ἡ θερινὴ περίοδος τῶν ὑπαιθρίων παραστάσεων τοῦ Ἑλλ. δραματικοῦ θιάσου Μενάνδρου ἔληξε διὰ τῶν Διδύμων τὴν παρελθοῦσαν μόλις Τρίτην. — Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ζαππείου στηθέντος ἀνδριάντος τοῦ Βαρβάκη γενήσονται πρόσεχῶς μετὰ τῆς δεούσης τελετῆς.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κυρίῳ Σ. Σ μύρνην. Τὸ Λονδῖνον τὴν σήμερον εἶνε κατὰ πολὺ μεγαλείτερον τῶν Παρισίων· μόνον κατὰ τὸν Η' αἰῶνα ἦσαν ἴσα. Ὁ πληθυσμός του ἰσοῦται πρὸς τὸν διπλοῦν τῆς Δανιμαρκίας καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ τῆς Ὁλλανδίας. Ὀκτὼ ἑταιρίαι ἐξησφάλισαν αὐταῖς τὸ ὕδωρ μὲ κεφάλαιον 325 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ παρέχουσιν 630 ἑκατομμύρια λιτρῶν ὕδατος καθ' ἑκάστην εἰς τοὺς εὐτυχεῖς ἀστοὺς — ὄνειρον διὰ τὰς Ἀθήνας— Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Παρισίους δύνασθε νὰ εὕρητε σχετικὰ εἰς τὸ «Paris, promenades dans les vingt arrondissements» ἐκδοθὲν τελευταίως ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξίου Μαρτέν, ὅστις δίδει τὴν ἀκριβεστέραν ἰδέαν τῆς μεγαλουπόλεως. Κ. Β. Λ εχαινά, Μ. Σ. Ἀδριανούπολιν. Ἐλήφθησαν. Μ. Δ. Κ)πολιν. Ἐνεγράφησαν καὶ ἐστάλησαν τὰ σώματα κατὰ τοὺς ὅρους. Α. Ι. Κ. Αὐτόσε. Ἐλάβομεν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα. Φ ω τ. Σ. Ἀκατάλληλον τότε δύο φορές. Ἐκδόσατε καὶ σεῖς ἓν περιοδικὸν καὶ δημοσιεύσατέ το ἐλευθέρως. Δεσποινίσι Τ. καὶ Α. Ὁ ἄγγλος ἰατρὸς λάμψεν κατόπιν ματχρῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀρωμάτων φέρεται εἰς τὸ ἑξῆς συμπέρασμα. Ὁ μόσχος καθίστᾳ ἐρασμίας τὰς γυναῖκας καὶ εὐαισθήτους. Τὸ ρόδον τὰς κοραϊδᾶς ὀργίλας, ἀλαζόνας καὶ φιλαργύρους· τὸ γεράνιον ἀνδρίζει τὸν χαρακτῆρα, ὁ ἡδύοσμος προδιαθέτει διὰ τὸν οἶκτον. Τὸ ἴον διὰ τὴν ἀπάτην. Τὸ μοσχολίβανον ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ὀνειροπόλησιν, τὴν ποίησιν καὶ τὴν ..... ἀστάθειαν! Ἡ βερβένα γίνεται πρόξενος καλλιτεχνικῶν ὀρέξεων. Ὁ κυάνος, τὸ εὐοδούμενον ἄρωμα τῶν ποιητῶν, ἐμπνέει· ὁ δὲ ὁποπονὰξ κατὰ τὸ ὅμοιον σχεδὸν τούτου..... τρελαίνει! Α. Π. Δὲν εἴδατε; Τελειόνει ἡ Ραϊσά..... Φίλῳ τῆς «Ἑβδομάδος». Ἀλλὰ ξεύρετε κάποιος Γάλλος εἶπεν: Il y a des amis pour le plaisir et d' autres pour la peine; l'ami, qui sert à l'un, ne peut servir à l'autre.... Μ. Ι. Σᾶς συνιστῶμεν καὶ διὰ τὰς μελέτας σας ταύτας καὶ πρὸς κόσμον τῆς βιβλιοθήκης σας τὸ «Les grands écrivains de la France» Εἶνε σειρὰ ἔργων ἐκδιδομένων ἐν Παρισίοις· Ἕκαστος τόμος ἀφιερωθεὶς ἰδιαιτέρως εἰς ἕνα ἕκαστον συγγραφέα φέρει τὴν εἰκόνα του καὶ βιογραφίαν, προσέτι δὲ καὶ μελέτην ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς κινήσεως. Πωλοῦνται ὅλοι δμοῦ ἢ καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς 2 δρ. ἕκαστος· ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε: Victor Coussin, Montesquieu, Mme Sevigné, Georges Sand, Thiers. Ἀναγνώστα καὶ Οὐκ ὀκνῶ. Ἰδού. Ἐμβαπτίσατε τὴν θρυαλλίδα εἰς διάλυσιν ἅλατος μαγειρικοῦ μεθ' ὕδατος, ἀφοῦ τὴν ἀποστάξητε ὅπως βεβαιωθῆτε ὅτι τὰ ἅλας διελύθη ὁλοτελῶς. Τὴν ἀφίνετε ἔπειτα καὶ ξηραίνεται. Τὸ αὐτὸ ποιεῖτε καὶ διὰ τὸ ἔλαιον ἀναμίξασα ἴσην ποσότητα ἐλαίου καὶ τῆς ἀνω διαλύσεως. Ἀφοῦ ἀφήσητε καὶ καταπαλάξῃ ἡ διάλυσις, συνάξατε ἠσύχως τὸ ἀνελθὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἔλαιον καὶ ἡ οὕτω παρασκευασθεῖσα λυχνία καίει ἄνευ καπνοῦ, φωτίζει λαμπρὰ καὶ ἔχει ἡ φλὸξ της χρῶμα μᾶλλον πρὸς τὸ κιτρινοῦν κλίνον. Πα-Λαιῷ συμμαθητῇ. Ἀνεμνήσθημεν καθηγητοῦ τινος, ὅστις ἠθέλησε νὰ δώσῃ λατινικὴν καταγωγὴν εἰς τὸ σαμάρι· μᾶς εἶπε τότε: sago, saxi, sactum, sagma, σάγμα, σαγμάριον, σαμάριον, σαμάρι!!

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Les Giustiniani Dynastes de Chios étude Historique par Karl Hope traduite de l' Allemand par Etienne A. Vlasto.

Λεξικὸν Ἐγκυκλοπαιδικὸν, ἐκδιδόμενον ἐπιμελείᾳ Ν. Γ. Πολίτου (Ἁλιεῖς - Ἀλλοτροπία). Φυλλάδιον 20ον, Μπάρτ καὶ Χίρστ ἐκδόται.

Arndts. Ρωμαϊκὸν δίκαιον μετάφρ. Ι. Θ. Κυριακοῦ, τόμος Α' τεῦχος 6.

ΑΙ ΜΕΤ' ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ "ΕΒΔΟΜΑΔΑ,,
ΛΗΓΟΥΣΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗΝ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ καὶ Σ^ιας
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καΐρῳ

Ἀναδέχεται τὴν ἐκτέλεσιν πάσης χρηματιστικῆς καὶ ἐμποροτραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ συμφερωτάτους ὅρους.— Προσέχοντες καὶ εἰσπράττει ἐπιταγὰς καὶ τοκομερίδια ἐπιτοπίως, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ.— Ἐκδίδει ἐπιταγὰς καὶ συναλλάγματα μικρῶν καὶ μεγάλων ποσῶν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αἰγύπτου, διὰ τὴν Εὐρώπην, Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα. — Ἐκτελεῖ πᾶσαν παραγγελίαν ἐπὶ ἑλληνικῶν χρεωγράφων, κάμνει προκαταβολὰς ἐπ' αὐτῶν, καὶ πωλεῖ λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μὲ μηνιαίας δόσεις καὶ ἐπ' ἐτησίῳ τόκῳ 6—8 ο)ο. —Κάμνει προκαταβολὰς ἐπὶ βαμβακίου καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, καὶ ἀναδέχεται τὴν ἀγοραπωλησίαν αὐτῶν ἐπιτοπίως καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κορίνθου—Πατρῶν

	1	3	33		2	4	32
Πειραιεὺς	ἀν. 7 π.μ.	11.15	10.10	Πάτραι	ἀν. 7.20 π	11.40	—
Ἀθῆναι	» 7.30	11.50	10.40	Ἀίγιον	» 9.05	15.27	—
Κόρινθος	ἀφ. 7.42	2.42	2.05	Κόρινθος	» 1.10	4.—	9.03 π.
Αἴγιον	» 2.52	5.41		Ἀθῆναι	ἀφ. 4.25	7.—	12.30
Πάτραι	» 4.35	7.—		Πειραιεὺς	» 4.55	7.30	1.—

Γραμμὴ Κορίνθου - Ναυπλίου - Μύλων

Κόρινθος	ἀν. 3.— μ. μ.		Μύλοι	ἀν. 9.50 π. μ.	
Ἄργος	ἀφ. 5.12	1	Ναύπλιον	» 10.—	
Ναύπλιον	» 5.45	»	Ἄργος	ἀφ. 10.35	
Μύλοι	» 5.52	»	Κόρινθος	» 12.45	

Γραμμὴ Πατρῶν - Πύργου

Πάτραι	ἀν. 7.—π.μ	5.10 μ.μ	Λεχαινὰ	ἀφ. 6 π. μ.	4.—μ.μ.
Ἀχαΐα	ἀφ. 8.—	6.10	Μανωλάς	» 7.—	5.10
Μανωλὰς	» 9.20	7.35	Ἀχαΐα	» 8.20	6.40
Λεχαινὰ	» 10.20	8.30	Πάτραι	ἀφ. 9.20	7.40

Ἡ ἁμαξοστοιχία 33 ἑκάστην Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον, φθάνουσα μέχρις Ἀκράτας, ἡ δὲ 32 ἐξ Ἀκράτας Κυριακὴν, Τετάρτην, Παρασκευὴν. Καθ' ἑκάστην τοπικαὶ ἁμαξοστ. μεταξὺ Ἀκράτας, Πατρῶν, Ναυπλίου, Ἄργους, Μύλων.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ
Ὀδοντοϊατρὸς
Ὁδὸς Πατησίων 9.

REVUE
POLITIQUE ET LITTERAIRE
REVUE BLEUE
Paraissant le Samedi
Six mois 20 fr. Un an 35
PARIS
111. Bd. St Germain 111.

Τυπογραφεῖον ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ — Ὁδὸς Δέκα (Στοὰ Σιμοπούλου)